

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagdíj:

500 holdig 1/2 q bűsz egyenértéke	500	1	"	"
500 " " " " " "	1000	2	"	"
1000 " " " " " "	2000	3	"	"
2000 " " " " " "	3000	4	"	"
3000 " " " " " "	4000	5	"	"
Résvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	1 q bűsz egyenértéke	1	"	"
1 q bűsz egyenértéke agrárszaktári besorolású	400.000 K.			
Egyéb tagok részére évi tagdíj	1 aranykorona = 80.000 K.			

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesület tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Sallai Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felolvasó szerkesztő: **Wuday Barna**
Társasági titkár: **Mothmayer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Egy évre — 300.000 K.	Egy évre — 320.000 K.
Félévre — 150.000 "	Félévre — 160.000 "
Negyedévre — 50.000 "	Negyedévre — 50.000 "

Külföldre a fenti árak kétszeresek
Részletet csak napiári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: József 90-33

TARTALOM:

- Terményértékesítési nehézségek. Vasúti díjszabási kedvezmények. A repcemag kivitele. Az állami elővásárlási jog és a magántulajdon. A bekerített Magyarország. A kénasavas ammóniák. (Grabner Emil.) Buzatermelési és nemesítési kísérletek Törökországban. (Zsivánovits Béla.) Állati hulladékok feldolgozó telepek. (Wuchetich György.) Új rendeletek. Levélsekreny. (Nehéz talajra való traktor.) Dohánytermelésünk ügyeibe. Egyes közlemények. Tüzsdé, kereskedelem. Szerkesztői üzenetek.

Egyről-másról.

Terményértékesítési nehézségek.

Lapunk múlt számában megemlékeztünk már az Auszriával kötendő ideiglenes kereskedelmi szerződéses megállapodás megküldéséről s ennek várható gazdasági következményeiről. Újból és nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a tárgyalásokat nem a mi részünkről támasztott nehézségek juttatták a pontra. A magyar kormány képviselői mindent elkövettek a békés megegyezés érdekében s a néhány ideényeikünkre igényelt vámengedmény ellenében valóban számottevő kedvezményeket kínáltak az osztrák ipari kivitelnek. Hogy Ausztria ezeket a kínálatokat lehetőségeket nem használta ki, annak nyilvánvalóan politikai okai vannak.

Más kérdés, miként fog az osztrák kormány Ausztria közvéleménye előtt számot adni arról, hogy a magyar részről teljes előzékenységgel felkínált ajánlatot elutasította s ezzel az osztrák fogyasztást ismét szükségbe hozta. Mert hiszen Ausztriának feltétlenül szüksége van ama gyümölcs- és zöldségfélék bevitelére, amelyekre a magyar kormány vámkedvezményt kért és Ausztria elzárkózó magatartása legfeljebb akkor volna megkövültség mondható, ha az osztrák mezőgazdasági termelés a belföldi szükséglet ellátására akár jelenleg, akár belátható időn belül vállalkozhatna. Erről azonban szó sem lehet s így Ausztria merev magatartása egyfelől határozott megkötöttséget jelent az osztrák fogyasztói érdekeknek, másfelől pedig fontos ipari kiviteli lehetőségek elszalasztásával határozott csorbát üt Ausztria ipari érdekein is. Nincs kizárva, hogy a jobban tájékozott és tisztábban látó osztrák gazdasági közvélemény magától fogja az osztrák kormányt arra kényszeríteni, hogy a tárgyalások fonalát velünk ismét felvegye. Ha azonban ez nem következnék be, kétségtelen, hogy Ausztriának politikai okokra visszavezethető merev magatartása jóval többet fog ártani önmagának, mint nekünk.

Komoly megfontolást érdemel egyébként az a kérdés is, vajjon a köztünk és Ausztria között fennálló legtöbb kedvezményes egyezmény szellemével, ha nem is betűivel, összeegyeztethető-e Ausztriának az a kereskedelempolitikai magatartása, hogy például csemegegyezőlőre kizárólag velünk szemben tart fenn

behozatali tilalmat, hogy az osztrák fogyasztásra nézve nélkülözhetetlen mezőgazdasági termények bevitelét engedélyhez köti s hogy a magyar bort mesterséges akadályok felállításával rekeszti ki az osztrák piacról?

Az ilyen eljárással szemben valóban teljesen megokoltak kell wondanunk hasonló vámpolitikai eszközök alkalmazását, mert hiszen amilyen a mosdó, olyan a türelmező. Magyarország s elsősorban a magyar mezőgazdasági érdekeltség teljes joggal hivatkozhatik arra, hogy kezdetől fogva a forgalmi korlátozások megszüntetése mellett foglalt állást és állandóan sürgette a környező államokkal való méltányos szerződéses megállapodásokat, mert ilyen módon kívántuk és kívánjuk mezőgazdasági terményfeleslegeinknek lehetőleg mielőbb és minél kedvezőbb piacokat s árukon való értékesítést biztosítani. Ma már nyilvánvaló, amit mi a folyó év elején csak mint aggályt hangoztattunk, hogy talán túlságosan korai, talán túlságosan loyális intőzkedés volt részünkről a kiviteli és behozatali korlátozásoknak minden ellenérték nélkül, feltétlenül történt megszüntetése. Ezzel hatalmas fegyvert adtunk ki a kezünkből, persze jóhiszeműen abban bízva, hogy bátor kezdeményezésünket és jó példánkat szomszédaink is követni fogják. Sajnos, ez nem következett be s még ma is csupa tilalomfa vesz bennünket körül. S mikor azután legalább ezek egy részének eltávolítására valóban méltányos ajánlattal léptünk fel: a válasz visszautasító volt. Jó lesz a jövőre ezt megjegyeznünk magunknak!

Bármily nagy érdekeink fűződnek is a szomszédos államokkal való megegyezéshez és bármennyire sürgős mezőgazdaságunkra nézve, hogy romlandó ideényeikünkre kedvező külföldi piacokat találjunk: sohasem helyezkedtünk és ma sem helyezkedünk a mindenáron való megegyezés és a kereskedelempolitikai behódolás álláspontjára. Amit mi sürgettünk és követelünk, az viszonzás alapon való méltányos megegyezés. Ha Ausztria, saját jól felfogott érdekei ellenére, erre nem hajlandó, úgy nem marad más hátra, mint más utakat és módokat keresnünk mezőgazdasági terményfeleslegeinknek egyéb külföldi piacokon való értékesítésére.

Vasúti díjszabási kedvezmények.

Lényeges különbség van az értékesítési lehetőségek szempontjából a határidőhöz kötött értékesíthető ideényeiknek és egyéb mezőgazdasági termények kivitele között. Mezőgazdasági terményfeleslegeink túlnyomó része olyan világegyetemre utalt államoknak feltétlenül szükségük van, ezeket tehát előbb-utóbb világpiacon árunk amennyi el tudjuk helyezni. Egyes romlandó ideényeiknek, így némely gyümölcs, paradicsom, káposzta, uborka, dinnye, csemegegyezőlő, hagyma stb. azonban az idején jóval nagyobb mennyiségben állottak rendelkezésre, mint amennyit a belföldi piac belőlük fel tud venni, ezeket tehát a cikkünkkel tehát okvetlenül gondoskodni kell róla, hogy a fölösleget gyors s lehetőleg kedvező elhelyezésére alkalmas piacokat találjunk. Amennyiben Ausztria részéről nem találkoznánk azzal az engedékenységgel, amelyet egyéb-

ként saját jól felfogott érdekei irnának elő, akkor más irányban kell tájékozódunk, s természetesen igyekeznünk kell tarifális engedményekkel is ezeket az új utakat egyengetni.

Itt azután egy fontos problémával kerül szembe a terménykivitel biztosításának nagy nemzetgazdasági érdeke s ez a MÁV pénzügyi egyensúlyának megóvása. A mezőgazdasági érdekeltségtől távol áll, hogy olyan kívánalmakat támasson, amelyek a MÁV nagy áldozatok árán biztosított rendbehozatalát veszélyeztetnék. Jól tudjuk, hogy a MÁV-nak, mint fuvarozási üzemnek magának kell gondoskodnia arról, hogy üzemköltségeit saját bevételeiből fedezze. Viszont azonban ott, ahol kiderül, hogy a változott gazdasági és értékviszonyok következtében egyes, teljesen más alapokon megállapított, az árak értékének 30, 50, sőt ennél is több százalékára rugó tarifafételek tarthatatlanokká váltak és nem felelnek meg többé gazdasági szükségleteinknek: ezeket nem szabad „tabu“-nak, nevéntsvirágnak tekintenünk s nem szabad egyes meg nem felelő tarifafételeknek, a költségvetési egyensúlyozás művészetének magasabb gazdasági érdekeket áldozatul dobnunk. Amennyi is eléggé súlyos terhet jelent az, amint lapunk múlt számában kimutattuk, hogy ennek a koldus országnak a vasúti díjszabása drágább, mint valamennyi szomszédunké, ne teteljük ezt még a gazdasági érdekeknek fittyet hányó merevséggel és fiskalizmussal.

A mezőgazdasági és kereskedelmi érdekeltség egyértelműleg arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindama cikkeket bel- és külföldi szállításánál, ahol a gyors értékesítés s a legkedvezőbb piacok sürgős megközelítése fontos termelői s illetve fogyasztói érdek is, a MÁV-nak be kell érnie a legszigorúbban számított önköltség megtérülésével s arra kell törekednie, hogy a megnövekedett forgalomban találja meg a maga méltányos hasznát.

A kereskedelemügyi minisztériumban a paradicsom, uborka, dinnye, csemegegyezőlő s a borral való megtöltésre szánt, használt boroshordó vasúti díjszabásának mérséklése tárgyában folytatott tanácskozásokon a mezőgazdasági és kereskedelmi érdekeltség képviselőinek ily irányú kívánságait a földművelésügyi minisztérium kiküldöttei teljes egészében magukéva tették és hathatósan támogaták, de a kereskedelemügyi minisztérium s a MÁV képviselői részéről is elismerésre méltó méltányos megértéssel találkozunk.

Reméljük, hogy ezeknek a beható tárgyalásoknak az eredménye gyanánt rövidesen életbelépnek a MÁV önköltségeit fedező s a szobanforgó ideényeiknek kivitelét, valamint a fontosabb belföldi piacokra való eljuttatását lehetővé tevő kedvezményes díjszabások. De reméljük azt is, hogy ezt az első és legsürgősebb lépést rövidesen követni fogják a megfelelő intézkedések a bor, a burgonya, a hagyma, a káposzta, a cirokszakál s egyéb olyan mezőgazdasági termények szállítási díjtételeinek megfelelő mérséklése tekintetében, ahol az árak értéke és a vasúti díjszabás között a termelés érdekeit veszélyeztető eltulodás állott be.

Általában pedig nem győzzük eléggé nyomatékosan hangsúlyozni, mennyire fontos az, hogy a mező-

SZUPERFOSZFÁT, valamint 40%-os kálisó, kainit, thomas-legelőnyösebben salak, kénasavas ammóniák **szerezhető be a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Áruosztályánál, Budapest, V. kerület, Alkotmányutca 29. szám**

Mai számunk 20 oldal. Ennek a számnak ára 4000 K.

YFOLYAM.
szlet
SÉGE
9. SZ.
SOLEF
Kölcsönintézet
s-utca 10. szám
argóhely: Nagla
R.R.T.
SZAM.
onatok
Tessék
gyártás:
Sándor R.-T.
szövet-,
kerítés-, vas-
- és lánnyár
pest, VIII.,
51-ut 43/3.
Hagyja a kártyát
nyomott táskák-
kalmi áru.
stetik
Az Egyesült
Népbank R.-T.-
8708
em!
kötésre is)
Vállalat
23. szám.
8066
pljes gép- és
gőzekagarni-
egtekinthető.
Lepsány. 8110
szkanok
50 drb 2 évre.
A nagy díjjal
nyeresésemből
csalás, Csobaj,
7088
terháza
tett
t
10 q-n
léssel egy-
erháza
rendelés
okát nem
8128
ogadunk!
os Vilmos

gazdasági termelést nemcsak a vasúti tarifapolitika eszközével, hanem minden téren céltudatos és előrelátó kiviteli politikával támogassuk. Az OMGE ezt már évek óta hirdeti, mert hiszen mindenki előtt világos, hogy nem lehet rendjén való az az állapot, amidőn az is baj, ha rossz terméssel sújt bennünket a sors, de akkor is gondtól fő a fejünk, ha valamivel jobb terméssel áld meg a gondviselés.

Magyarország természeti viszonyainál, egész gazdasági szerkezeténél fogva reá van utalva mezőgazdasági terményfeleslegeinek külföldi piacokon való értékesítésére, mert csak a kivitel révén elérhető arany- és árubehozatal jelentheti az ország gazdagodását, a termelő tőke gyarapodását.

Nem rajtunk mult, hogy minden igyekezetünk ellenére sem sikerült eddig kereskedelmi szerződések útján a külfölddel való kereskedelmi és forgalmi kapcsolatokat felújítanunk. De az már igenis rajtunk mulik, hogy helytelen adópolitikával, elviselhetetlen tarifáttal, a mezőgazdasági hitelviszonyok rendezetlenségével ne kockáztassuk termelésünk eredményeit, a gazda egy évi verejtékes munkájának értékesítésére váró gyümölcseit. Rajtunk mulik, hogy a szomszédaink rosszakaratából reánk kényszerített gazdasági és vámpolitikai elszigeteltség mezőgazdasági válságot ne idézzen fel, amelynek fenyegető hullámai azután a legszembetűnőbb kicirkalmazott államháztartási és államvasuti költségelölírányzatokat is rombadönthetnék. Isten óvjon tőle, de ilyen válság következtében nemcsak a mezőkön érlelődő magtárainkban heverő Istenáldása semmisülne meg, hanem egész közgazdaságunk és államháztartásunk is olyan súlyos helyzetbe jutna, amelyből többé egyes hatósági intézkedésekkel, adó- és tarifamérséklésekkel nem lehetne a kivezetést megvalósítani. A természet és a termelő gazda megtette a magáét, most az illetékes tényezőknél a sor, hogy helyes értékesítési és kiviteli politikával termésünk hasznát a mezőgazdaság s az ország javára biztosítsák.

A repcemag kivitele.

Az említett díjazabármérséklések tárgyalását megelőző napon egy nem kevésbé fontos kiviteli cikkünknek, a repcemagnak, engedélyezendő kedvezményes kiviteli tarifáról folyt tanácskozás a kereskedelemügyi minisztériumban. A MAV igazgatósága ugyanis a mult évben azzal az indoklással utasította el a kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeltségűk a kedvezményes repcemagkivitelre engedélyezésére irányuló kérelmét, hogy repceből nincs kiviteli fölöslegünk, sőt olajiparunk behozatalra szorulna. A hivatalos termelési és külforgalmi statisztikai adatok azonban nagyon rácafolnak erre az érvelésre, minthogy 1924. évi 72,000 q repcemagból több mint a fele, 39,000 q került kivitelre, míg behozatalunk az egy vagont sem érte el.

Minthogy idej repcemagunk 25,500 kat. hold learatott területéről a mult évinek mintegy kétszeresét teszi, vagyis 135,000—140,000 q-ra becsülhető, a repcemag kivitel elősegítése fokozott fontosságot nyert. Egyrészt nemcsak mezőgazdasági, hanem általános közgazdasági szempontból is igen nagy jelentősége van annak, hogy gazdaközönségünk az olajmagvak s közöttük a repce termelését minél inkább felkarolja, de viszont erre, minthogy ez a termelési ág köztudomás szerint meglehetősen költséggel és kockázattal jár, csak úgy számíthatni, ha a gazda az értékesítésnél megtalálja a maga számítását. Minthogy pedig a belföldi növényolajipar, habár a feldolgozó képessége meg is engedné, elegendő tőke és készárú-kiviteli lehetőségek hiányában nem tudja az idej repcemag-többletet megvásárolni, a termelők részére megfelelő árakat megvalósítani, a termelők részére minden rendelkezésünkre álló eszközzel elősegítjük repcefeleslegeinknek a külföldi piacokra való kijuttatását, még pedig lehetőleg mielőtt ott más, olcsóbban termelő kiviteli országok árúval kell a versenyt felvenniük.

Sajnos, az értékesítési viszonyok a számbajövő külföldi (szerb, cseh, osztrák és német) piacokon sem a legkedvezőbbek, mert úgy látszik, a közép-

európai növényolajgyárak kartellbe léptek és lezorítani igyekeznek a magyar repce-árát. A kilogrammonkénti 5300—5500 koronás belföldi áruval szemben a külföldi piacokon elérhető árak 6000—6300 korona között váltakoznak, de a világpiacon konjunktúra inkább az árszint emelkedése mellett szól. A repce vasúti fuvardíja a határállomásokig (Gyékényes, Murakeresztúr, Szob vagy Hegyeshalom) a repcemag belföldi értékének 4½—8%-át teszi ki s a kereskedelmi érdekeltség ennek a tarifának körülbelül a felére való mérséklését kérte, ami természetesen a termelői árakat valamivel, ha nem is lényegesen, megjavítaná. Ebben a MAV azért nem hajlandó belemenni, mert ez a tarifaengedmény 1½—2 milliárdos veszteséget jelentene ránézve. De ki a megmondhatója, hogy viszont a kivitel lepadása, vagy megakadása hány milliárdos veszteséget okozhat az olajmagtermelőknél s mennyivel vetné vissza ezt az újabban örvendős fellendülést mutató fontos termelési ágat?

Az állami elővásárlási jog és a magántulajdon.

Egy alföldi nagybirtokos a tulajdonát képező mezőgazdasági ingatlanból néhány száz hold földet a községbeliek, vagy más jelentkezők részére kisebb parcellákban eladni óhajt, tehát önkéntes parcellázást kíván végrehajtani a községben, ahol a földbirtok-reform már végrehajtott. Hogy az eladási szándék oka mi, az mellékes, valószínűleg a földbirtokhitei megszerzésének lehetetlensége játszik ebben szerepet. A fennálló rendelkezéseknek megfelelően nevezett birtokos kérelemmel fordult a csongrád megyei gazdasági felügyelőséghez, hogy az eladást véleményezze, amely kérelemnek a gazdasági felügyelőség eleget is tett és az eladási engedély megadása mellett döntött. Minthogy azonban a mai rendelkezések szerint, ha egy földbirtokos ingatlanát eladni óhajtja, nem elegendő csak a vármegyei gazdasági felügyelőség véleménye, hanem az illető községi képviselőtestületnek véleménye is meghallgatandó, az iratok az érdekeltek nagyközségi képviselőtestülete elé kerültek, hogy annak véleménye figyelembe vételével döntőn végső fórumon a m. kir. földművelésügyi minisztérium. Ertesítésünk szerint a szóban forgó képviselőtestület ellenezni fogja a tervbe vett eladást és kéri fogja, hogy az eladói szándékot néhány száz hold föld vétessék igénybe a földbirtok-reform céljaira és így a földművelésügyi minisztérium a két ellentétes vélemény között fog választani és dönteni.

Rendezett jogállamban élve, nem tételezhetjük fel, hogy a földművelésügyi minisztérium a községi képviselőtestület valószínű állásfoglalását tenni magáévá és ezzel precedenst teremve azt bizonyítaná, hogy Csonka-Magyarországon csak papíron van meg a magántulajdon szentsége, valójában azonban vagyonával senki sem rendelkezhet szabadon, akkor sem, ha az 1920. évi XXXVI. t.-c. kötelezettségeinek eleget tett és továbbiakban éppen hivatkotott törvény intencióit iparkodik megvalósítani.

Igaz, hogy az 1920. évi XXXVI. t.-c. az állam elővásárlási jogát biztosítja, mellyel minden eladásra kerülő birtokot, vagy birtokrészt elsősorban igényelhet. Ez az elővásárlási jog azonban pénzügyi részének rendezetlensége folytán nincs reálisan megvalósítva. Mert ha az állam abban az anyagi helyzetben lenne, hogy a birtokosnak ingatlanáért azonnal folyósíthatná azt az összeget, amit más venni szándékozó felkínál, rendben lenne a dolog, nem lehet célja azonban a törvénynek, hogy bármely birtokos anyagi romlását okozza azzal, hogy az értékesítési szándékot ingatlan igénybe veszi, ellenben a vételárral adós marad, mert azt csak 5—10 éves részletekben tudja az új parcellabirtokosoktól esetleg behajtani. A birtokos addig várhat, mikre mehet. Ilyen körülmények között teljesen illozórius a magántulajdonnal való szabad rendelkezés.

De jelen esetben a birtokos éppen azt is célozza, hogy a maga, saját jószántából hajtsa végre azt, amit az állam hajtana végre, ha a törvény intenciója szerint a birtokostól az elővásárlási jog alapján váltaná magához az ingatlan. Ezért sem tételezhetjük fel, hogy a földművelésügyi minisztérium az önkén-

tes parcellázáshoz hozzá ne járulna. A törvény utóvégre nem kényszerhitelezés terhét kívánta az elővásárlási joggal a birtokosokra róni, csupán az óhajtott eladni, hogy ahol birtokpolitikai célokra az egyes eladásra kerülő birtokokat az állam megszerzeni kívánja, ezt a birtokos érdekeinek sérelme nélkül megtehesse.

Birtokosaink a jelzáloghitei tekintetében éppen azért vannak oly súlyos helyzetben, mert a földbirtoktulajdon bizonytalan jogi helyzete mellett sem belföldi, sem külföldi tőke nem kapható. Ha ebben az esetben az említett községi képviselőtestületi állásfoglalás győzedelmeskedne — amit nem tudunk elképzelni —, a jelzáloghitei lehetőségétől birtokosaink jó időre elesnének, amit valószínűleg a földművelésügyi miniszter, de a kormány egy tagja sem óhajt.

A bekerített Magyarország.

A békediktátum rendelkezései gazdasági szempontból egész sereg oly lehetőséget ígértek nekünk, amelyek elősegítik gazdasági boldogulásunkat a változott viszonyok dacára is. Így határozott rendelkezések foglaltattak a békediktátumban arra nézve, hogy „az elszakított, de gazdaságilag egymásra utalt területeknek egymás között évszázadok óta fennállott forgalmát újból lehetővé tenni létkérdés”. A békeszerződés magában foglalja, hogy ennek az elvnek a gyakorlati érvényesítésére a magyar küldöttség Trianonban azt javasolta, hogy „Magyarország és a tőle elszakított területek között több évre terjedő szabad forgalom létesíttessék”. Ezt azzal utasították el, hogy a szabad gazdasági forgalom „gazdasági szempontból érvénytelenítendő a magyar járom (?) alól elszakított területek felszabadítását és meggátolnának ugyanebből a szempontból ezeknek a területeknek az azokat megszerző államokkal való összeolvadását”. De a gazdasági rendelkezések a békediktátumban szakaszról-szakaszra is ellentmondásokat tartalmaznak. A helyzet tisztázását követelő sürgetésünkre Trianonban például a következő választ kaptuk: „Nem valószínű, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia átszított területei egymásközti gazdasági téren versenyezni fognak, hanem inkább az a valószínű, hogy meg fogják kísérlni régi piacaikat megtalálni és így régi kereskedelmi összeköttetéseiket felújítani. Ha ez a megszokott árucseré helyére áll, akkor nem fenyegetheti semmiféle veszedelem Magyarországnak sem termelését, sem kereskedelmét”. A gyakorlat máris megdöntötte a trianoni bölcsék feltevéseit, hiszen a politikai kaloda mellett még gazdasági kalodában is tartanak és igen súlyosan, sőt rendszeres aláaknázással fenyegetik terményeink értékesítését!

Amikor rámutattunk a helyzet végzetes kialakulására, a Millerand-féle kísérőlevél szó szerint ezekkel akart megnyugtani: „Ha Magyarország a békés állapottal össze nem egyeztetendő gazdasági korlátokkal találja magát szemben, a Szövetséges és Társult Hatalmak gondoskodni fognak arról, hogy a Nemzetek Szövetsége közvetítésével a szükséges eszmecserét megindítsák”. Már ebből is látható volt, hogy ez az ugynevezett megnyugtató kevesebb a neszesemmi fogdmegjöl-nál... Az egyetlen pont, amire gazdasági politikánk irányítói építhettek és sajnos, tulokat építettek is, a békediktátum 202. szakasza, amelyet szó szerint a következő: „Avégből, hogy Lengyelországnak, Romániának, a Szerb-Horvát-Szlóven államnak, Cseh-Szlovákországnak, Magyarországnak és Ausztriának kölcsönös támogatása lehetővé váljék oly termékek tekintetében, amelyek az államok területei között esereforgalom tárgyai voltak s amelyek a területek termelésére vagy kereskedelmére nézve nélkülözhetetlenek: ezeknek az államoknak egyike, vagy másika a békeszerződés életbeléptetésétől számított 6 hónapon belül tárgyalásokat fog kezdeményezni oly célból, hogy az említett államok egyikével vagy másikkal a békekötés rendelkezéseinek megfelelő külön egyezményeket kössön. E határidő elteltével az az állam, amely ilyen egyezmény kötését kezdeményezte, de azt megkötni nem tudta, a jóvátételi bizottsághoz fordulhat és attól az

	<h1>FORDSON-TRAKTOR</h1>		raktárról azonnal szállítható	<h2>HALTENBERGER VILMOS</h2> a FORD-gyárak autorizált képviselője
	Ingymen pácol, mert holdanként 5—10 kg. vetőmagot megtakarít			Budapest, VI., Nagymező-u. 19.
<h1>HIGOSAN</h1>		<h1>PORZOL</h1>		Székesfehérvár Wülfel Budapest
általános higanycsávázó nedves pácoláshoz.		víz nélküli pácolás.		Speciális markás gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsaszörnyék, tárcsás szikkek, fűkaszók, burgonyakiszelő, kőr-fűrészböröndés
CHINOLIN		UJPEST		Mezőgazdasági osztály

egyezmény megkötésének a siettetését kérheti". Hogy mit ér ez a rendelkezés, azt semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy immár öt éve várunk hiába, tárgyalunk eredménytelenül s ez a várakozás az oka annak, hogy Magyarország főáruinak: az agrártermékeknek „külföldi” elhelyezésére képtelenek voltunk megszervezkedni. És sehol semmi védelem a bennünket körülvevő államok bekerítő és kiszámányoló kereskedelmi politikája ellen!

A magyar külkereskedelmi politika egyetlen örög ágyúját tartogatott az ugynevezett utódállamokkal szemben és ez a vasuti tarifapolitika, amellyel — úgy hangoztatták — ez idegen áruk túltengő beözönlése ellen kell védekezni. A valóságban azonban Európa egyik legdrágább vasuti tarifája: a magyar díj-szabás, mely a gazdálkodás deficitjének mérséklése miatt kellett, a külföldi áruk beözönlését nem akadályozta, hanem legfőként a magyar agrártermékek kivitelét tette és teszi egyre lehetetlenebbé.

Ugyanezért az agrártermékek kivitelében leginkább figyelembe jövő két utódállam: az osztrák meg a csehszlovák sokkal olcsóbb vasuti tarifával dolgozik.

A MÁV még a mi tömegáruinkra is nem egy vonatkozásban 100 százalékkal drágább fuvarát számít, mint a cseh és az osztrák vasut. Csak két árut ragadunk ki összehasonlításhoz. Amíg az utódállamok az üzletszabályzatnak a díjszámítást tartalmazó részét a B. szakaszt nem a saját szájuk íze szerinti alakították át, a gabona és a repce egy osztályba, az I. külön díj-szabásba volt besorozva. Ma a magyar vasutakon a repce a 9. kocsiakománnyu osztályba, a gabona pedig a 10. kocsiakománnyu osztályba van sorozva. Ausztriában a repcét meghagyták az I. külön díj-szabásban, míg a gabonát az olcsóbb II. külön díj-szabásba sorozták, amely díj-szabásba azelőtt a fa tartozott. Csehszlovákiában úgy a repcét, mint a gabonát meghagyták az I. külön díj-szabásban. Hogy mit jelent mindez, az a következő számokból világlik ki. Összehasonlítást adunk a három államnak a repce és a gabonára — példaként kiragadott — tarifáiról. Az összehasonlítást 8 kilométernél vagyunk kénytelenek kezdeni csupán azért, mert — sajnos — a magyar vasutaknál 8 kilométer a legkisebb távolság, amely után díjakat kell fizetni, holott az osztrák és a cseh vasutakon a legesekelebb távolság 6 kilométer. Már ez a körülmény maga is a szállítói közönség aránytalan és igazságtalan megterhelését jelenti. De beszéljenek — egymás mellé állítva — a magyar, osztrák és csehszlovák vasuti díj-szabások.

Repce.

A magyar vasutaknál 9. kocsiosztály	Az osztrák vasutaknál 1. külön díj-szabás	A cseh vasutaknál 1. külön díj-szabás
Díjtételek 100 kilogrammonként:		
kilométerre	K. garas	magyar korona
8	6,100	2,700
10	6,300	2,800
20	7,700	3,700
50	11,700	6,100
85	19,500	9,100
100	18,500	10,300
150	23,900	14,500
200	29,100	19,300
250	34,700	22,800
300	40,100	25,900
350	43,900	29,100
400	47,400	32,200

Gabona.

A magyar vasutaknál 10. kocsiosztály	Az osztrák vasutaknál 2. külön díj-szabás	A cseh vasutaknál 1. külön díj-szabás
Díjtételek 100 kilogrammonként:		
kilométerre	K. garas	magyar korona
8	5,600	2,300
10	5,800	2,400
20	7,100	3,100
50	10,700	4,900
85	15,000	7,200
100	16,800	8,000
150	21,300	11,200
200	26,400	14,700
250	31,300	17,600
300	36,200	20,100
350	39,400	22,400
400	42,500	24,600

Az alapdíj tehát a repcénél a magyar vasutakon több mint száz százalékkal nagyobb mint az osztrák és 90 százalékkal nagyobb mint a cseh vasutakon. Viszont az összehasonlításunknál leghosszabb távolságul vett 400 kilométernél is a fuvardíj a magyar vasutakon az osztrákokénál 35%-kal, a csehekénél pedig mintegy 30%-kal drágább.

A gabonánál az arány még szélesebb, mert itt az alapdíj a magyar vasutaknál 120 százalékkal több az osztrákokénál és mintegy 80 százalékkal nagyobb a cseh fuvardíjánál.

Ugy az osztrák, mint a cseh vicinálisok egy részénél már egységesen számítják át a fuvardíjakat, amellyel sem az osztrák, sem a cseh vasut nem ismeri a vicinálisoknál az építési pótlékot, amely Magyarországon a vicinális díj-szabást annyira megdrágítja.

Drágítja a magyar fuvardíjakat az az éppenséggel nem jogos és az osztrákoktól átvett súlyfőlkerekítés is, amely a kocsiakománnyu áruknál minden megkezdett 100 kg.-ot 100 kg.-nak vesz vagyis, ha valaki véletlenül 10,000 kg. helyett 10,001 kg.-ot ad fel, akkor neki 10,100 kg.-ért kell fuvardíjat fizetni. Ha meglekintjük a táblázatainkat, akkor láthatjuk, hogy például 1 q. repce továbbításáért 400 km.-re 47,400 koronát kell fizetni. A földad ezen nem is tud segíteni, mert a számítás alá vont súlyról már csak az elszámolás megtörténte után értesül.

Összegezzük: Drágább alapdíj, a vicinálisokon áthaladva építési pótlék, ahány vasut, annyi előről kezdett díjtétel, súlyfőlkerekítés, a 15 tonnás kocsiakománnyuoknál adott 10%-os kedvezménynek csak a fővonalokon való lehetősége, a sok mellékdíj, nehézségek: mindez a határokon belül aránytalanul drágábbá teszi a vasuti fuvarozást, mint a határokon túl. És mindez hozzájárul ahhoz, hogy megfulladjunk a saját zsirunkban.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.
Rovatvezető: Gyártás Főoszt.

A kén-savas ammóniák.

Az utóbbi évek folyamán, belterjes gazdaságainkban a nitrogénműtrágyákat nemcsak a cukorrépa első fejlődésének gyorsítására, vagy a gyenge őszi vetések tavaszi felszítésére, hanem közvetlen trágyázásra is felhasználják.

Ez tulajdonképpen cukorrépa alá történik, de adott esetekben a foszfor-savval kapcsolatos nitrogén-trágyázás nagyon megköveteli a jóvávaló lehet az őszi kalászosok alá alkalmazva olyan talajokon, amelyeknek gyenge a trágyaerőjük és hüvelyes, vagy pillangósvirágú takarmánynövények termelésével sem gyarapíthatják azok nitrogén-tartalmát.

Ilyen talajokon a foszfor-sav-trágyázás egymagában, nitrogén-trágyázás nélkül, nem szolgáltathat teljes eredményeket. Különösen kívánatos lenne a lassan ható nitrogén-trágyák felkarolása kizsárolt homoktalajainkon, amelyek termésüket foszfor-savnitrogén, adott esetekben ezekkel együtt adott kálium-trágyázással nagyon jelentékeny mértékben lehetne fokozni, mert a megfelelően alkalmazott nitrogénműtrágyázás a termés fokozásának egyik legeredményesebb módja.

A kötött talajokon is sok olyan gazdaságunk van, amelyek trágyatermelése nem kielégítő a talajerő fenntartására és ha ilyen helyeken akár kapás, akár az őszi kalászosok alá megfelelő arányú foszfor-savnitrogén-trágyázást adunk, azok után két éves trágyahatást számítva, jelentékenyen nagyobb terméseket nyerhetünk.

Ilyen trágyázásra — különösen a lazább természetű homoktalajokon — gyorsan ható salétrom-mütrágyák helyett a lassan ható ammóniák-mütrágyák, vagyis a méz-nitrogén és a kén-savas ammóniák a megfelelőbbek, mert nitrogénhatásuk fokozatos, egyúttal

két éven át tart, minek révén az utóhatásuk is érvényesül.

Hogy a lassan, illetőleg fokozatosan ható nitrogén-mütrágyák közül melyiket használjuk, az számítás dolga, vagyis azon mulik, hogy a nitrogén kilogrammját melyikben kaphuk olcsóbban, figyelembevéve azt is, hogy a hatásfokuk sem egyforma. Nagy átlagban úgy a külföldi megállapítások, mint az Orsz. M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás kísérletei szerint: a chilisalétrom nitrogénjének hatásfokát 100-nak véve, a kén-savas ammóniák hatásfokát 90-95, a méz-nitrogénét 70-80-ra tehetjük. Ennél a számításnál azt is óelszerű figyelembe venni, hogy a vasuti fuvardíjból 1 kg. nitrogénre kevesebb költség esik, ha a vásárolt mütrágya nitrogéntartalma nagyobb. Ezenkívül számításba jöhet az is, hogy melyik mütrágya kezelése könnyebb a kiszórásnál, mert egyesek kiszórásánál a munkások részére azok maró hatása kellemetlen.

A nitrogénműtrágyák szélesebb körű felhasználásának alapfeltétele az, hogy: jövedelmező legyen. A békeévekben használt chilisalétrom és kén-savas ammóniák ára q-kint átlagosan 30-32 korona volt, vagyis 20 K.-s buzaárral számítva átlagosan 1 1/2 q buza, amihez a nitrogén-trágyával együttesen alkalmazott szuperfoszfát költsége is járult.

Annakidején ilyen árakon nem mertük a nitrogén-mütrágyákat nagyobb arányokban és különösen nem mertük holdankint erősebb adagokban alkalmazni, pedig a jövedelmezőségük éppen azon mulik, hogy ne használjuk azokat nagyon gyenge adagokban (például kat. holdankint 50-60 kg.), hanem például az őszi kalászos alá legalább 70-80 kg. mennyiséget adjunk, kapásnövényeknél adott esetben ez a mennyiség 100 kg.-ig terjedően fokozható, mert 20% ammóniák nitrogéntartalmat számítva, a nagyobb mütrágyaadag trágyahatásának többtermése jelentékenyen nagyobb és ennek folytán jövedelmezőbb lehet. Sortrágyázás esetén a mütrágya mennyisége megfelelően csökkenthető, de ugyancsak az erősebb trágyaadag használata ajánlatos. A méz-nitrogénre vonatkozólag mellékesen említem: hogy az sortrágyázásra nem használható és mindig legalább egy héttel a vetés előtt szórandó ki.

Igaz ugyan, hogy hazai viszonyaink között a túlerős nitrogén-trágyázás különösen a kalászos gabonaféléknél veszélyes, annyiban, hogy a buján meghajtott vetés hirtelen érlel melegeben hőtétst kaphat. A 80 kg. kén-savas ammóniákban, vagy méz-nitrogénben adott nitrogén-trágyázás azonban még nem olyan nagy adag, hogy ilyen veszély könnyen bekövetkezhessen és különben is erőteljes foszfor-sav (150-200 kg. szuperfoszfát) trágyázással ellensúlyozhatjuk azt. Az újabb nemesített buza- és rozsfajtáink szilárd szálmájuk révén nitrogén-sűrű talajon sem könnyen dőlnek meg, tehát csupán az erős késleltetése folytán lehet a túlerős nitrogén-trágyázásnak hátrányos hatása. A kat. holdankint 70-80 kg.-cs kén-savas ammóniákadag azonban még nem oly erős, hogy nitrogénben szegény talajon az érést jelentékenyen késleltethetné. A lassan ható nitrogén-trágyák közül most már a kén-savas ammóniákat is kellő mennyiségben kaphatjuk és az ára méter-mázsánkint szállítási költség és száak nélkül 450,000 K., tehát a kat. holdankint alkalmazható 80 kg. mennyiség ára alig több, mint a mostani nyomott árakon 100 kg. buza ára.

Ilyen áron érdemes a kén-savas ammóniákat sovány talajokon az őszi kalászosok trágyázására foszfor-savnitrogén-trágyázással kapcsolatosan felhasználni, mert két éves trágyahatásában szolgáltat annyi többtermést, hogy az jövedelmező lehessen.

A kén-savas ammóniák és a méz-nitrogén eredményesen versenyezhetnek egymással, de ez alkalommal inkább csak az előbbiről írunk, mert a méz-nitrogén eléggé ismeretes és a kén-savas ammóniákat már régóta nélkülözniük kellett, helyesebben nem kaphattuk azt kellő mennyiségben, pedig ennek a mesterséges trágyafélének használhatóságáról a béke-évekből nagyon értékes kísérleti adatok állanak rendelkezésünkre.

Az orsz. m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás 1906. évben az ország különböző vidékein fekvő

FORDSON-TRAKTOR EKÉVEL azonnal szállítható **HAHN** Budapest, VIII., Ütői-ut 52/b

ALAPITTATOTT: 1898-ban 8011
MELIS és PINTÉR Szombathely | Budapest
Széll Kálmán-utca 26. | V., Széchenyi-utca 3.
legelőnyösebb feltételek mellett szállít: **Szuperfoszfát, Thomassalak, 40% Kálisó és Méz-nitrogén** valamint minden egyéb mütrágya fajtát.

miután azok aratása ott májusra esik és az őszi buzafajtáinknak arra is szükségük van, hogy a tél fagyja megakassza a fejlődésüket, mert enélkül nem hajtanak szárba.

Kicsinyben meg lehet ugyan próbálni nagyon korai vetéssel, de alig hiszem, hogy az őszi buzafajtáink ott jól sikerüljenek."

"Emlék ellenében a tavaszi buza, árpa, zabfajtáink bevalhatnak, ha az ottani viszonyok között azok tenyészideje megfelelő. Azon mulik, hogy mikor vetik ott ezeket a növényeket és mikorra kell azoknak beérniük? El tudom képzelni, hogy az ottani esős időszak előtt vetett tavaszi buzánk április-májusra jól beérik, ha elég meleget kap, de lehet, hogy korábban fejlődik, mert nálunk márciustól július elejéig átlagosan csak 120 nap körüli a fejlődés időszaka."

hosszu rénszarvas szánkázásokat az „eszkimók“ és „fókkák“ országában!

Az 1924/25. évi első termelési kísérlet — tekintve a télen beállott — 13 C° abnormis fagyot és a májusban beállott, máskor augusztusi 55 C° hőséget — nem lehet azonban végérvényesen mérvadó a magyar buzáknak Kilikiában való termelésére.

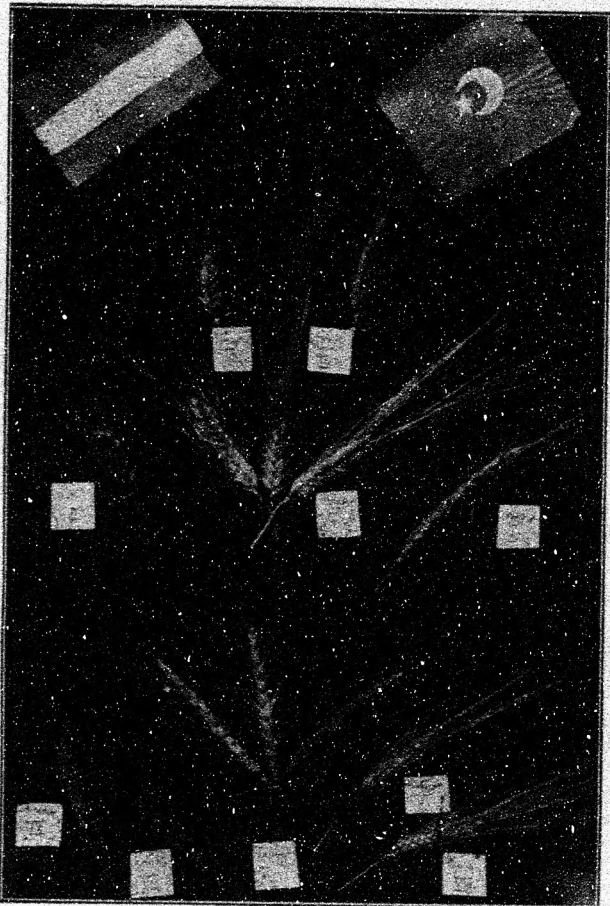
Az egyes 3 □-m. nagyságu kis parcellákon keverten termelt kalászosok összcsújáról pontos eredményeket nem közölhetek; mindegyikről külön-külön még kevésbé adhatok számot.

Az adanai, cyprusi, tarsusi kicsiny, maraschi, djebel-bereketi, dag-u-Sedefi buzák, melyek nagyjában mind jól bevaltak, kat. holdra átszámítva 1743 kg., 1623 kg., 1430 kg., 1780 kg., 2216 kg., 2150 kg. termést szolgáltatottak. Tehát megfelelő.

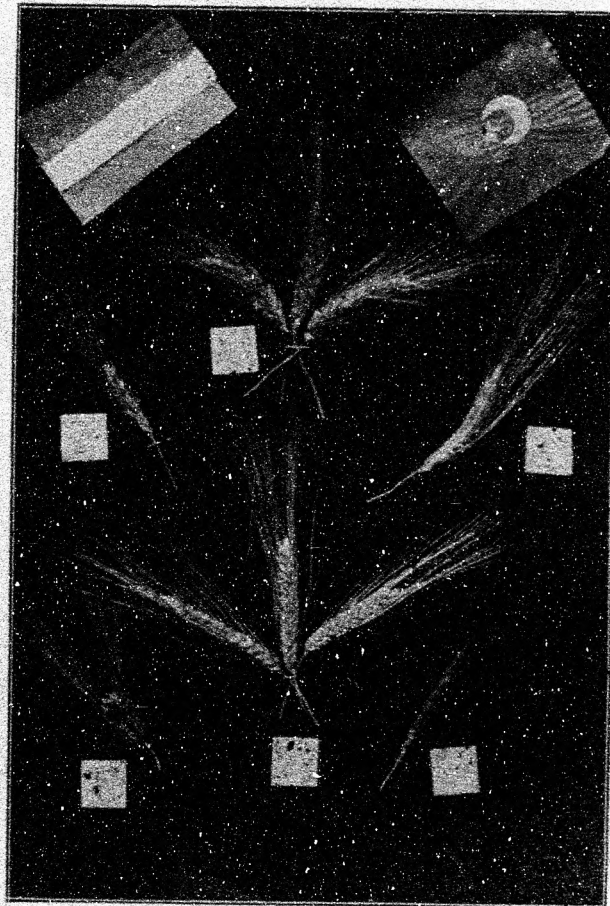
kalász termése tán sikeresnek is mondható. A tavaszi buza vetése itt csak ősszel jöhet számításba, akár csak az árpa, vagy a zab vetése, lévén erre felé a vetésgörgő őszi gabona és tavasszal pamut!

Sok tehát még e téren itt a teendő, ami összefügg a gabonatermelés fokozásával és a pamutbetegségek és rovarok elleni védekezéssel! Új irányokat kell behozni, új vetésgörgőt létesíteni mindkettő érdekében.

Rossz, hitvány, alacsony hektolitersúlyú és tulajdonul kevert, szerfölött rozsdás a Törökország buzája. Segíthet azonban ezen Magyarország buzája a Taurusztól felfelé mindenütt: tehát az európai Törökországban: A tráciai Aarinople, Chanakale, Gelibolu környékén, a kisázsiai Törökországban: Angora, Brussa, Erzerum, Sivas, Kaiserli, Afum Karahischár, Koina, Eski-Chehir környékén. Ez összes vidékek éghajlata

88. kép. 1924/1925. évi termésű törökországi és magyar buzák. I. Felső középső: „Oriási Tarsus kodja“ buza. III. Felső bal: „Adana“ buza. III. Felső jobb: „Angora“ őszi buza. II. Alsó bal: „Marasch“ buza. V. Alsó jobb: „Konia“ buza. IV. Alsó közép: „Legány 1153.“ buza. IX. Szélső bal: „Szári Boursa“ buza. VII. Mellette: „Cyprus szigeti“ buza. VI. Jobb középső: „Djebel Bereket“ buza. VIII. Szélső jobb: „Biredjik“ buza.

89. kép. 1924/1925. évi termésű törökországi és magyar származású buzakalászosok I. Felső középső: „Magyarországból“ származó „Egyiptomi“ buza. II. Felső bal: „Tarsusi“ török buza. III. Felső jobb: „Denizli“ török buza. IV. Alsó bal: „Dag u Sedef“ török buza. V. Alsó közép: „Hávrán béjar“ török buza. VI. Alsó jobb: „Angorai tavaszi“ török buza.

„Nagyon érdekelt, hogy e téren milyen megállapításokra jutsz?“

Milyenekre is jutottam? Tudományos szempontból is érdekesekre. Először is. Elmondottam az „Egyiptom-magyar buza termelési történetét. Megírtam már előző cikkemben a magyar árpa termelési korlátlan lehetőségeit Törökországban. Másodszor pedig kijelenthetem, hogy korlátlan termelési lehetősége van a magyar nemesített őszes buzáknak az egész nagy Törökbirodalom északi részében a trópusok éghajlatu „Kilikia“ kivételével.

Feljegyzéseim igazolják, hogy a magyar buzák itt még szárba is mentek, sőt 17 gyönyörű kalászt is adtak, de a magkötés idején oly hőség érte azokat nappal, éjjel még úgy megfáztak, hogy azt már nem bírták ki. De nem bírták a veszedelmes tempót: a „Konia“, „Angora“, „Boursa“, „Denizli“ stb. buzák sem, akárcsak nem bírnák sokáig a négerék sem a

Ha vidéken 1 dönüm 100—150 kg. terméssel ajándékozta meg a föld tulajdonosát, akkor azt mondják, meg vannak elégedve. En azonban, aki 3 □-méterenkint 910, 853, 1158, 1115 gr. terméseket tudtam felmutatni, átszámítással, de hasonló műveléssel dönümmönként 278, 261, 354, 341 kg. terméssel dicsekedhettem.

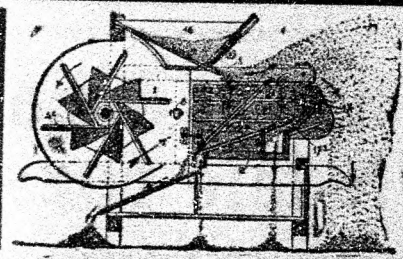
Mi lett volna azonban az eredmény jól átmunkált, tiszta gaztalan talajon, egyöntetű mag elvetésével? Megmondani nem tudom!

Eddigi tapasztalataim szerint a kisázsiai Törökországban a „Taurusz“ alatt, tehát Kilikiában sem az őszi, sem a tavaszi magyar buzák — de a Tauruszon feletti török buzák sem — nem állják meg a helyüket; a termelésük bizonytalan. Igazolja ezt az 1924/25. évi kísérletezési év, amelyben a hozzánk közel fekvő angorai — úgy őszi, mint tavaszi buza — ősszel vetve nem vált be, még akkor sem, ha egy-két

nagyjában egyezik Magyarország éghajlatával, tehát nagyjában a tájával is, bár ott is korábban fejlődnek a vetések, mint nálunk. Itt Kilikiában, vagyis a trópuson pedig segíthet a növénynevelés, amiben Magyarország neves fiatal növénynevelési szakértőinek munkáját nagyon is igénybe vehetné a török kormány.

Dicsőséget szerzett a magyar árpa itt 1924/1925-ben, de dicsőséget szerezhet most a magyar buza termelési kísérlete 1925/1926-ban az egész török birodalomban a Taurusztól felfelé, mint azt Török József barátom Halkali-i esete igazolja.

Intézkedtem már, hogy az 1925/1926. évben egész Törökországban alkalmas helyek kiválasztásával a természeti viszonyoknak megfelelőleg magyar árpa, buza- és zabtermelési kísérletek végeztessek; ha máshol nem is, de feltétlenül az angorai, brussai, szmirnai, adanai gazdasági iskolákban, a Halkali-i

Az eredeti „KALMÁR-rosták“

Európaszerte elismertek. Mai, legújabb szabadalmazott újonságaink pedig minden előbbeni gyártmányaink felett állanak, mert a régi karajozási tisztításon kívül, fajsúlyszertinti osztályozást is végeznek, miáltal a több-termeléshez szükséges elsőrendű vetőmagyaktól lehet kiválasztani. Vagyis: „Egy rosta — két rosta“ egy befektetéssel.

Bővebb felvilágosítást és ingyen árjegyzéket küld

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges termény-tisztító gérgyára, **HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.**

gazd. főiskolán, továbbá Szivás, Erzerum, Harpout, Mossoul, Kaiseri környékén — hozzá a Székács 266. és 1242. számúakat a Hatvani 1153 buzákat, továbbá az Esterházy herceg uradalmi, Mesterházi árpákat és magyar zabokat bevezetni szándékozom — mindent elkövetek a magyar növénynevelésnek és azok eredményének Törökországban diadalrajutása céljából.

Adana.
Turquie, D'Asie.

Zsivnovits Béla
chef de la Ferme.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

Állati hulladék feldolgozó telepek.*)

Az állati hulláfeldolgozó-telepek létesítésének célja elsősorban az állategészségügy védelme, másodsorban azoknak az anyagoknak megmentése, melyek a hullák mestani eltakarítása mellett kárba vesznének.

Ilyen telepek létesítését csak törvényhozási uton vélem megvalósíthatónak. Az 1888. évi VII. t.-c. rendelkezései szerint ugyanis állati hulladékot nem szabad más község területére átszállítani. Már pedig nekünk csak néhány városunk van, melynek határa, területe oly nagy, hogy hulláfeldolgozó-telep létesítése rentabilis volna. Elsősorban szükségesnek tartom tehát egy olyan törvény megalkotását, mely közzeteket szerint kötelezővé tenné ilyen telepek létesítését, természetesen a szükséges állategészségügyi követelmények figyelembevételével, másodsorban pedig szükségessé az 1888. évi VII. t.-c. alkalmazkodó megváltoztatását.

Addig is azonban, míg ily törvényes rendelkezések életbelépnének, egyes nagyobb városokban, úgy mint ez Budapesten történt, nemcsak egészségügyi, hanem városgazdálkodási szempontból is, célszerű volna ilyen telepeket létesíteni. Így nevezetesen Szegeden, Debrecen, Miskolc, Kecskemét, Győr, Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Pápa és Veszprém városokban.

A létesítés szabályrendelet megalkotásával történhetnék, mely kötelezővé teszi az állati hullák bejelentését, kiszolgáltatását és a dögtér megszüntetését, az ország egyéb részeiben pedig törvényes rendelkezések életbeléptetése után kerületek szerint volna célszerű a szervezés, mindkét esetben azonban hatósági szakember, m. kir. állatorvos vezetése alatt. Megjegyezni kívánom, hogy a nagy felelőség miatt, mely ilyen telep vezetésénél szembeszökő, nem lehet az intézmény részvénytársasági, vagy egyéb nyereszkedésre alapított vállalati alapon megszervezve, nehogy oly hullák részei kerüljenek forgalomba, melyek az állategészségügyet veszélyeztetik.

A telep felállításának költségei és az üzem rentabilitása.

Az igazgatói és irodaépületből, személyzeti épületből, gyári és istállóépületből álló telep felállításának költségei, hozzáérve minden épülethez a teljes berendezést, gépfelszerelést stb. a béke-években körülbelül 200,000 koronára rúgtak, mely összegben belefoglaltatik egy egészséges fekvésű és körülbelül 2 kat. hold kiterjedésű telek értéke is a városon kívül. Az összeg, a mai papírértékben 5 milliárd korona, természetesen kissé nagy összeg a mai nehéz gazdasági helyzetben, de hiszen viszonyaink nem maradnak talán állandóan ily mostohák és megkezdhető az üzem sokkal kisebb tőkével is

*) A jelen közlemény terjedelmes javaslatnak kivonata, melyet szerzője Veszprém vármegye mezőgazdasági bizottsága elé terjesztett. A bizottság a javaslatot hozzájárulván, elhatározta, hogy a m. kir. földművelésügyi minisztert felkéri idevonatkozó törvény elkészítésére, egyben pedig megküldi a javaslatot pártolás végett az Országos Mezőgazdasági Kamarához és az összes kerületi mezőgazdasági kamaráknak, valamint a nagyobb városok mezőgazdasági bizottságainak. Szerk.

igazgatói épület nélkül, kisebb felszereléssel és a jövedelemhez képest azután fejlesztendő, de egy általam megtekintett ilyen hulláfeldolgozó-üzem még akkor sem fizetett rá, amikor az egész zsiranyagot díjtalanul engedte át az illető város különálló szappanüzemének és minden egyéb produktumot csak árlejtes útján értékesített.

A hullákat — kivéve a sertéseket —, melyekért a telep kártérítést fizet a tulajdonosnak, díjtalanul köteles mindenki átengedni, viszont a telep vezetése minden térítés nélkül szállítja azokat el. A telep végzi mindazokat a teendőket is, melyek hatósági intézkedésekkel kapcsolatosak s így összefogja a kóbor kutyákat és macskákat is s azokat a tulajdonos kívánságára 90 napi megfigyelés alatt tartja, amiért azonban ezidőszert körülbelül egymillió korona kártérítést kap, tehát ez is jövedelmi forrás. Amennyiben a kutya, vagy macska tulajdonosa nem jelentkezik, úgy a telep elpusztítja és feldolgozza. A telep feldolgozása alá tartoznak még a vágóhídi hulladékok és a vásárcsarnoki romlott árak is.

Az üzem rentabilitására némi utmutatóul szolgálhat, hogy az általam megszemlélt ilyen üzem

1922. évi	január és július havában a következő hullákat kapta:
Ló	63 72
Csiko	2 1
Szarvasmarha	68 9
Borjú	3 —
Sertés	2 3
Juh	52 1
Macskahulla	2 57
Kutyahulla	49 140
Meggy. abati kutya	9 10
Befogott kutya	79 122

A kimutatásból megállapítható, hogy január hó minden napjára átlag 20 q, július hó minden napjára pedig átlag 14 q hullaanyag jutott: így az üzem minden tekintetben rentabilis volt, mert általánosan elfogadott s a gyakorlat által megállapított tény, hogy az üzem akkor fizetődik ki, ha naponként 30 q hullaanyagot tud feldolgozni. Amennyiben a telep nem a saját üzemében értékesíti termékeit, hatósági árlejtes útján ezidőszert a következő árak érhetőek el:

Husliszt q-kint 280—320,000 korona, hullaszir kilogramonként 12,000 korona, bőrök és pedig a sertésre való tekintet nélkül: lóbőr 226,000 korona, csikóbőr 72,000 korona, szamár- vagy öszvérbőr 65,000 korona, marhabőr kilogramonként 8100 korona, szopós borjú bőre kilogramonként 17,000 korona, ébrénybőr 28,000 korona, birkabőr 13,200 korona, kecskebőr 28,000 korona, baránybőr 5300 korona, sertésbőr 5000 korona, malacbőr 2530 korona, kutyabőr 3900 korona, macskabőr 5500 korona, téli nyulbőr 13,000 korona, házinyulbőr 2000 korona.

Ha már most fenti elért árakat behelyezzük az előbbi hullamennyiséget feltüntető táblázatba és tekintetbe vesszük, hogy a nyersanyagok körülbelül 17—18%-ából lesz husliszt, 3%-ából pedig zsiradék, a következő eredményhez jutunk:

Bevétel 1922. évi január havában körülbelül 92,000,000 K.
Bevétel 1922. évi július havában körülbelül 68,000,000 K.

Átlag tehát a bevétel ebben a két hónapban körülbelül 80 millió korona, miből leszámítva az összes kiadásokat, melyeket körülbelül 50 millió koronára tehetünk, marad tiszta jövedelemként havi 30 millió korona, amely összeg a hárommilliódos befektetés 12%-ának felel meg.

A gépek üzemben tartására 8 órai munkaidő mellett két gőzkazánt, digesztorgépet és a szappanüzem ellátását is hozzászámítva, naponként körülbelül 10 q szénre van szükség és pedig azért ilyen kevésre, mert a feldolgozásnál használt gőzt kondenzálják és mint 80—90 C fokú viz kerül ismét a kazánba.

A teleppel kapcsolatban a következő melléküzemek létesíthetők:

1. Szappanüzem. A sertések útján nyerhető tiszta zsiradékból szinszappan állítható elő, az üzem kibővítése kapcsán pedig tolette-szappanok. A dige-

szorból kikerülő barnás zsiradékból káliszappan készíthető, mely különösen fertőtlenítésre alkalmas, készíthető gépszir, kocsikenőcs stb. is belőle. A szappanüzemben is természetesen a gőzkazánban fejlesztett gőz használható.

2. Szarvüzem. A szarvakkól, patákból szarvúcskák, mint fésűk, hajtik, gombok stb. állítható elő kis költséggel, egyszerű gépekkel és kevés munkacélrel.

3. Szőrüzem. A lószőr, a disznószőrte stb. célszerűen szintén feldolgozható és pamacsok, ecsetek, kefék, valamint tömésre alkalmas lószőr alakjában hozható forgalomba.

4. Bőrüzem. Tiszán csak a bőrök konzerválására szorítkozik, melyek árlejtes útján minden hónapban a legtöbbet ígérnek, a bőr sérülésére való tekintet nélkül, eladatnak. Önálló bőrüzemnek fenntartása azért nem rentabilis, mert a bőrgyárakkal nem veheti fel a versenyt és igen nagy költséget igényelne annak berendezése és fenntartása.

5. Bogyüzem. Csak ott állítható be, ahol a digesztorkészülék ennek megfelelően van megalkotva.

6. Huslisztüzem. Mint tulajdonképpeni főüzem, elsősorban takarmányozási célokat szolgál. A huslisztápértékét a foszfortartalmu csonttrészek emelik s erre vonatkozóan a legszemléletesebb képet adja az összehasonlítás, pl. az árpával és tengerivel:

	Szárz- anyag	E. tiszta fehérje	Kem- érték
Árpa	85.7	8.0	67.9
Tengeri	87.0	6.6	81.5
Husliszt	88.0	63.6	89.9

A husliszt tehát ugy az árpának, mint a tengerinek tápértékét jóval felülmúlja és fehérjetartalmánál fogva főleg nevelő hatású, mert erős csontozatot, ép, egészséges, jólfejlődött testet ad az állatnak.

A hársorúzzal kapcsolatban a hulláfeldolgozó-telep saját költségén létesíthet:

a) Baromfi-telepet, mely nemcsak előrendű tenyészanyagot állíthat elő, hanem baromfi-bizálást is üzem és előrendű export-képes kereskedelmi cikket állíthat elő. A tojást is, mint tenyészanyagot, jó aron értékesítheti és szállíthatja külföldre is.

b) Sertésüzemet, ahol a huslisztet legnagyobb részt a saját üzemében használhatja fel. De ha ilyen üzemek mellett még mindig maradna fenn husliszt, úgy eziránt a kereslet különösen

c) Halgazdaságok részéről oly nagy, hogy az mindenképpen értékesíthető. A halakra, különösen a pontyivadékokra, a husliszt kiváló nevelő hatású van.

A hulláfeldolgozó-telepek nagy nemzetgazdasági jelentőségűek és célszerűségük kívül különösen fontos az állategészségügyi szempont, mert így nem fordulhat elő befertőződés egy egész vidéknek, hulláknak a dögtéren való hanyag elhantolása és általában a dögtérek elhanyagolása miatt.

Wuchetich György
m. kir. gazdasági felügyelő.

Új rendeletek.

(Augusztusi vagyonválságba-egyenérték. — Marad az eddigi vámszabályok. — A vámgabona értékelése. — Építkezés a vasúti vonalak mentén. — A távbeszélő-díjszabás módosítása. — Árusítási jutalék marhalevel-ürlapok és forgalmi adóbölygek után. — A váltólár (malária) kötelező bejelentése.)

Augusztusi vagyonválságba-egyenérték.

A pénzügyminiszter 107,382. számú rendelete a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő buza árat 1. évi augusztus havára q-kint 400,000 koronában állapította meg.

Marad az eddigi vámszabályok.

A 107,570. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében f. hó 1-15-1 f. hó 14-ig bezárólag a határvámok és mérlegpénzek fizetése alkalmával, amennyiben a fizetés nem aranyban, hanem más törvényes fizetési eszközben történik, egy aranykoronát továbbra is 14,500 papirkoronával kell állapítani.

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN
SZANT- és CSÉPEL EXCELSIOR MOTOREKÉNK
35-40 HP
TÉRSZÉK ISMERTETÉST KÉRNI TÁVIRATCÍM:
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMYPOUCH BUDAPEST
AUSTRO-DANLER-MAG-PUCH TELEFON: 5-72
GARDÁK SZÁMÁRA KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK! Részvétel: Budapest, VI., Liezt-Ferenc-tér 9.

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.
VEZÉRIGAZGATÓ:
SZÉKÁCS ELEMÉR
Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.
TELEFON: 128-35 és 146-20
TÁVIRATCÍM: NEMESMAG 7927

Allamilag elismert és törzskönyvelt **eredeti nemesített vetőmagvaink**
„SZÉKÁCS“ buza és árpa
FLEISCHMANN-féle rozsa
használatával mennyiségileg és minőségileg egyaránt fokozhatjuk a terméshozamot.

A vámgabona értékelése.

A pénzügyminiszter 105.292. számú rendelete értelmében a máimok által folyó évi augusztus havában természetben megkeresett gabonát, valamint a cséplőgéptulajdonosok gépkeresetét az általános forgalmi adó kirovása szempontjából métermázsánkat a következő átlagáron kell értékelni:

Buza	400,000 K.
Rozs és kétszeres	390,000 "
Arpa	285,000 "
Zab	469,000 "
Kukorica	284,000 "
Köles	250,000 "
Tatárka (hajdina)	280,000 "
Ocsu	210,000 "

Építkezés a vasúti vonalak mentén.

A kereskedelemügyi miniszter a vasúti vonalak mentén tervezett építkezések megkönnyítése érdekében 58.306. számú rendeletében enyhített az új építkezések engedélyezése körül követendő eljárás szabályozó, 1903. évi 71.077. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet egyes előírásain, amennyiben az építkezni szándékozó feleket felmenti az alól, hogy a vasúti pályatesttől 60 méteren belül tervezett építkezés hatósági engedélyezésért a közigazgatási bizottsághoz benyújtandó folyamódványaihoz két-két helyszínrajzot, műszaki leírást és az esetleges tűzkár tüzésére vonatkozó szabványnyilatkozatot mellékeljenek.

Ehelyett a folyamódó vagy magában a kérvényben, vagy ahhoz csatolandó mellékletben tartozik tüzetesen körülírni, minő célra szolgáló épületeket hol, milyen anyagból szándékozik építtetni, azokat milyen fedéllet s a nyílásokat minő elzáró szerkezettel szándékozik ellátni. Pontosán megjelölni a tervezett épületeknek a vasúti pályatesttől való legkisebb távolsága és az épület fölgégerincének a pályaszinhez viszonyított magassága is. Ezeknek az adatoknak a hitelességét az illetékes községi elöljáróság záradékolással igazolja.

Ha a tervezett épület a rendeletben előírt tűzbiztonsági szabályoknak megfelel, így a közigazgatási bizottság az építési engedélyt az érdekelt felek és hatóságok fellebbezési jogának épségben tartásával nyomban megadhatja, egyébként a m. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség előzetes nyilatkozatától hivatandó fel.

A távbeszélő-díjszabás mérséklése.

A kereskedelemügyi miniszter 21.387. számú rendelete f. hó 1-től kezdődő érvénnyel a belföldi távolsági távbeszélő-díjszabás I. díjvínék (0-25 km.-ig) beszélgetési díját 15,000 koronára, a II. díjvín (25-50 km.) díját pedig 22,000 koronára szállította le.

Árusítási jutalék marhalevelülápok és forgalmi adóhelyek után.

A kereskedelemügyi miniszter 18.872. számú rendeletével a városoknak és községeknek bizományba adott marhalevelülápok és forgalmi adóhelyek után f. hó 1-től kezdve 1% árusítási jutalékot engedélyezett.

A váltóláz (malária) kötelező bejelentése.

A népjóléti és munkaügyi miniszter 58.274. számú rendelete értelmében f. hó 1-től kezdve a váltóláz (malária) megbetegedéseket is bele kell foglalni a többi fertőző betegségről készült rendes félhavi kimutatásba. A f. hó 1-je előtt megbetegedettekkel pedig külön kimutatást kell készíteni és az augusztus 15-i rendes félhavi kimutatás kapcsán a népjóléti és munkaügyi minisztériumhoz felterjeszteni. A váltóláznak egyes helyeken való tömeges, járványos fellelése s az ennek nyomában járó súlyos egészségügyi következmények ugyanis megfelelő hatósági intézkedést igényelnek s a minisztérium ezekről, valamint az említett betegség ellen való védekezés népies ismertetéséről sürgősen kíván gondoskodni.

Most jelent meg! **Újdonság!**

Tógazdasági tanácsadó

Pontos tógazdaságok részére

Írta: Landgraf János és dr. Hankó Béla

Ára kimerentes küldéssel 29.000 korona

„Patria” r.-t. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám

LEVÉLSZEKRÉNY.

Ebben a rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői tizenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők: hirdetési, laprekamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nehéz talajra való traktor. 22. sz. kérdés. Gazdaságom talaja részben nehézművelési kötött, részben középkötött, kisrészben homokos. Nagyteljesítményű traktorra lenne szükségem, hogy a szántási munkákat mindig a kellő időben gyorsan elvégezhessem. Az adonypusztaszabolcsi bemutatáson a „Herkules”-traktor nyerte meg legjobban a tetszésemet, mely előttem 8 ekevasall szántva igen szép munkát végzett és értékes, komoly gépnek látszik. Nem vagyok azonban szakember, ezért mielőtt a nagy tökébe fektetésre elhatároznám magamat, kérem szives információjukat arra nézve, amit Adonypusztaszabolcsan nem láthattam, vagyis a gép tartosságára, üzembiztonságára nézve, általában arról, hogy milyen ezen gép multja, vannak-e már róla hosszabb gyakorlati tapasztalatok. Arát kissé magasnak gondolom, 185,000.000 koronának mondták, míg a többi otlevő traktorok mind alacsonyabb árúak voltak. Az alkatrészpótlásnak nincs-e akadálya?

K. D.
Felelet a 22. sz. kérdésre. A Neumeyer-féle „Herkules”-traktor a nálunk jelenleg forgalomban levő traktorok között a leghosszabb gyakorlati multtal bír. Ugy Németországban, mint nálunk számos példányú évek óta a legszebb eredménnyel dolgozik. Üzembiztonság, szerkezet, tartósság szempontjából elsőrangú gép. Az alkatrészpótlásnak (ami tényleg minden traktornál elkerülhetetlen és igen fontos kérdés) semmi akadálya nincs, amennyiben értesítésünk szerint a hazai vezérképviseletnél alkatrészek bármikor kaphatók. Motorja 40-45 lóerős, tehát mintegy kétszerese az álag 120,000.000 korona körüli áru traktoroknak s így természetesen szántási teljesítménye is sokkal nagyobb. Eppen ezért tévedés az, mintha ára magas lenne. Ellenkezőleg — teljesítményét és élettartamát is tekintetbe véve — ez ma nálunk a legolcsóbb traktor. Nehéz viszonyok közé a legjobban ajánlható. Homokos talajon is (szükség esetén talpszélesítővel) kifogástalanul dolgozik. Még kisebb (akár 300 holdas) gazdaságban is nagyon kifizetődik, mert nagy előnyt jelent az, ha a szántási és egyéb munkák a kellő időben gyorsan végezhetőek.

H.
A rendellenesen nedves időjárás számos dohánytermelő vidékünkön, de különösen a szabolcsi dohányterületeken a *dohánylevelek ragyásodását* idézte elő. A szennyesárga és barnás színű ragya, mely szabálytalan alakú, jobbára szőterülő, erősebben kipusodó foltokkal az ereket és bordákat is ellepeli, nagyobb elterjedés esetén a levelek értékét és használhatóságát lerontja. A dohányragyát tulajdonképpen táplálkozási zavar idézi elő, midőn a gyakori esőzés folytán hidegebb talajban álló gyökerek életműködése nem áll arányban a levelek élénk tevékenységével, vagyis az erősen kifejlett levelek az esőzések után beálló meleg időben sok vizet párologtatnának el, de a hideg földben álló gyökerek ezt a nedvességet a kellő gyorsasággal szállítani képtelenek és így a kellő nedvesség hiánya ragyásodást idéz elő. Felhívjuk dohánytermelőinket, hogy már a dohány törésénél ügyeljenek arra, hogy a ragyafoltos leveleket külön törve, külön csomókba rakassák, nehogy a beváltóhivatalok az egyébként jó dohányleveleket a sok ragyás dohány miatt ala-

Dohánytermelőink figyelmébe!

A rendellenesen nedves időjárás számos dohánytermelő vidékünkön, de különösen a szabolcsi dohányterületeken a *dohánylevelek ragyásodását* idézte elő. A szennyesárga és barnás színű ragya, mely szabálytalan alakú, jobbára szőterülő, erősebben kipusodó foltokkal az ereket és bordákat is ellepeli, nagyobb elterjedés esetén a levelek értékét és használhatóságát lerontja. A dohányragyát tulajdonképpen táplálkozási zavar idézi elő, midőn a gyakori esőzés folytán hidegebb talajban álló gyökerek életműködése nem áll arányban a levelek élénk tevékenységével, vagyis az erősen kifejlett levelek az esőzések után beálló meleg időben sok vizet párologtatnának el, de a hideg földben álló gyökerek ezt a nedvességet a kellő gyorsasággal szállítani képtelenek és így a kellő nedvesség hiánya ragyásodást idéz elő. Felhívjuk dohánytermelőinket, hogy már a dohány törésénél ügyeljenek arra, hogy a ragyafoltos leveleket külön törve, külön csomókba rakassák, nehogy a beváltóhivatalok az egyébként jó dohányleveleket a sok ragyás dohány miatt ala-

osonyabb osztályba sorolják. A ragyás dohányt a a jövedék azért jól fel tudja használni, csak más kezeléssel, mint az ép dohányleveleket.

VEGYESEK.

Kiállítási naptár.

- Augusztus hó 15-21. Az Országos Magyar Mészeti Egyesület országos mészeti kiállítása a budapesti városi mezőgazdasági múzeumban, kapcsolatosan Széchenyi-emlékkiállításal.
- Aug. 30-tól szept. 6-ig Falu-Országos Földművelésügyi 100. jubileumi kiállítása Cegléden.
- Szeptember hó 6-7. Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület jubileumi ünnepsége, szőlészeti, borászati, virág-, gyümölcs- és növényvédelmi kiállítás, földjászati és löverseny Veszprémben.
- Szeptember hó 12-15. II. öszi haszonállatvásár, baromfi-és gépkiallítás Budapesten, a Budapesti Tenyész- és Haszonállatvásártelepen.
- Szeptember hó 27-29. Hevesmegyei Gazdasági Egyesület borvására, szőlő-, bor- és gyümölcskiállítása Egerben.
- Október hó 4-6. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és Debreceni Kertészeti Egyesület kertészeti kiállítása Debrecenben.

A „Köztelek” legközelebbi száma, a kettős újra való tekintettel egyesítetten, mint kettős (64-65.) szám f. hó 15-én fog megjelenni.

Gazdasági főtanácsosi kinevezés. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Dúsing Miksának, az Egyesített Tejipari R.-T. vezérigazgatójának a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

A földművelésügyi miniszter elismerése. A gyümölcsfavédelem terén kifejtett eredményes működésükért a földművelésügyi miniszter Dezső Kázmérnak, Nagykőrös város polgármesterének, Szabó Ambrus dr. nagykőrösi városi tanácsosnak, Kiskos Istvánnak, Szombathely r. t. város polgármesterének, Szalka Jenő szombathelyi városi aljegyzőnek, továbbá Ferenczy Mátyas szegedi rendőrkapitánynak, Ritzó Vilmos m. kir. gazdasági felügyelőnek és Páll Béla m. kir. gazdasági szaktanárnak elismerésőt fejezte ki.

Halálozás. Frankl Izidor rácalmási földbirtokos, az OMGE tagja, f. hó 6-án Budapesten elhunyt. Temetése f. hó 7-én volt Budapesten.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság (Budapest, V., Markó-utca 16.) újabb a következő ügyekben tűzött ki nyilvános tárgyalást. Sorra kerül: a szüneti tanácsban 1925. évi augusztus hó 11. napján délután 5 órakor *Tűt és Rába-szentmihály* községek földmegváltási ügyében a megváltási ár, illetve évi járadék megállapítása tárgyában hozott elsőfoku ítélet a juttatottak, továbbá Treitsch Oszkár és Mohr Béla dr. részéről beadott fellebbezések.

Akió a borértékesítés válságának enyhítésére. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének, a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsárosok Országos Szövetségének és a Magyar Borkereskedők Országos Egyesületének kiküldötteiből alakított vegyes bizottság Drucker Jenő dr. elnöklésével f. hó 5-én gyűlést tartott, amelyen a magyar bor értékesítésének ügyét tárgyalták. Graf Ferenc ismertette a borértékesítés válságos helyzetét és rámutatott arra,

Eredeti egy- és többvasú **Bächer-ekék,** egyéb **talajmivelő** eszközök, **BÄCHER-MELICHAR** **eredeti szabadalmazott Melichar-féle „Unicum Drill” sorvetőgépek, „Imperator” műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.** Budapest, V., Vilmos császár-ut 60.

A HATVANI NÖVÉNYNEMESÍTŐ R.-T.
Ajánlja **őszi nemesített buza, rozs** **őszi zab** **vetőmagját!**
MEGRENDELHETŐ: A HATVANI NÖVÉNYNEMESÍTŐ R.-T., HATVAN ÉS A MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T., BUDAPEST, IV., SZÉP-U. 1.

A tengeriszár mint takarmány

Az előjelek szerint az idei gazdasági évben oly nagy lesz a takarmányhiány, amilyen már hosszú évtizedek óta nem volt, aktuálisnak tartjuk tehát a gazdasági társadalom figyelmét felhívni a tengeriszárra, amely megfelelően széttépve és kezelve kiváló takarmányt képez.

A tengeriszár egyike azon mellékterményeknek, mely majdnem minden magyar gazdaságban nagyobb mennyiségben fordul elő s tetemes és értékes tápértékénél fogva megérdemli, hogy megfelelő módon előkészítve, teljes ségében mint **állandó takarmány értékesíttessék.** A tengeriszár általában csak részben használják fel takarmányul, amennyiben vagy a földön legeltetik, vagy pedig mint éjjeli takarmányt kéveken adják az állatok elé. Mindkét esetben csak a tengeriszár vékonyabb és puhább része és a level értékesült, mert az állatok a szár vastagabb és egyúttal keményebb részeit nem rágathatják meg, nem fogyasztották el és így a tengeriszárnak ez a súlyosabb, tehát nagyobb része a trágyába vagy tüzre került, miáltal a szár súlyának $\frac{3}{4}$ része kárba veszett.

A tengeriszárnak tápértékét az ismételt vegyelemzésnek a következőkben állapítják meg.

100 rész tengeriszárban van: fehérje 17, zsír 0,5, nyersrost 23,5, keményítő 20,3.

Összehasonlítva egyéb takarmányfélék tápértékével:

	fehérje	zsír	nyersrost	keményítő
a zabszalmában van	10	0,5	37,4	17,0
a búzapolyvában van	0,9	0,5	31,3	24,3
a közepes rétiszenában van	5,4	1,0	15,0	31,0

Ezen összehasonlításból arra az eredményre jutunk, hogy 129 kg. tépett tengeriszár egyenlő 100 kg. közepes rétiszená tápértékével.

Ezen adatokhoz még hozzátehetjük, hogy a szárnak teljes széttépése és bevermelése által előálló erjedés következtében a tápérték növekedik s így táphatásában a közepes rétiszenához határozottan közelebb jut, ha valószínű számokban kívánjuk ezt kifejezésre juttatni, úgy azt állíthatjuk, hogy egy 100 kg. természetes tengeriszárban levő mintegy 20 kg. keményítő, a tengeriszár feltépése és bevermelése folytán előálló vegyi változások után 25 kg. fehérjét fog szolgáltatni, melyet az állatok minden iz hátrahagyása nélkül elfogyasztanak s így hasznos tápanyagok a szár feltépése és bevermelése által ugyszólván megkészszerződnek.

Igaza van tehát hazánk egyik elismert nagygazdájának, midőn a „Köztelek” egyik számában következőket mondja: Ha hazánk 4 millió holdján mintegy 80 millió métermázsát kitevő tengeriszárát, mely majdnem egy millió szarvasmarhának 3 havi táplálékot nyújt, jobban kihasználni kívánjuk, nem szabad haboznunk a vermelés minél erélyesebb és kiterjedtebb gyakorlásával. Pedig nem akkor kell csak vermelnünk, mikor a baj már nyakunkon van, hiszen a takarmányszegény években a tengeriszárból is kevesebb terem, hanem főleg akkor kell vermelnünk, mikor tulbő takarmány- és tengeriszártermésünk van, hogy mire megint száraz év áll be, a több évig teljesen jókarban elálló vermekből éppen a legnagyobb szükség esetén vehessük elő a marhaállományunkat végenyészettől megmentő tömeges takarmányt.

A bevermeléshez azonban feltétlenül szükséges, hogy a tengeriszár megfelelő módon legyen előkészítve. Nincs ma oly más szerkezet, mely a tengeriszárát minden részeiben úgy feldolgozná, széttépne, mint a

szabadalm. ÁSVÁNYI-féle tengeriszártépő.

Már évekkel ezelőtt egyes gazdaságokban megkísérelték a tengeriszárát szeckavágókkal felaprítani. Az eddig ismert szeckavágók szerkezetük miatt nem feleltek meg ezen célnak, mert az erős és kemény tengeriszár a legerősebb szerkezetű szeckavágót is mihamarabb tönkreteszti, ezenkívül aránylag kevés munkaeredmény mellett tetemes hajtóerőt és kézimunkát vesz igénybe s így a velük elért munkaeredmény nem áll arányban a költségekkel; ezenfelül a szeckavágók a szár legerősebb és legkemé-

nyebb részeit rövidebb vagy hosszabb dugószerű hengerekre vágják, melyeket az állatok nem bírnak megrágni s füllesztésük is hiányos. Éppen így a Shredder vagy Tornado és ezekhez hasonló szerkezetű gépek nem tépnek, hanem csak aprítanak, munkaeredményük aránylag a feldolgozandó anyaghoz esekély, emellett nagy hajtóerőt igényelnek és a szerkezetükben alkalmazott fogaskerekek az erős igénybevétel miatt nem nyújtják a kellő üzembiztonságot, mert gyakori pótlást igényelnek.

Az Ásványi-féle szállítható tengeriszártépővel óránként a tengeriszár nedvessége, **tehát súlya szerint 4000-6000 kg. szárat lehet feldolgozni,** mert megfelelő hajtóerő mellett teljes lehetetlen annyi szárat a gépbe bevinni, amit az feldolgozni ne tudna s így munka-képessége majdnem korlátlannak mondható.

Egyidejűleg a tengeriszárral lehet ezen géppel burgonyát, takarmányrépát, cukorrépafejeket levéllel, vagy takarmánytököt feldolgozni, mindezt a legideálisabban aprítja fel s így ezek együttes bevermelésre kerülve, kitűnő takarmányt képeznek.

A zöld vagy érett nádat az Ásványi-féle tengeriszártépő kitűnő alakban tépi szét s így ez vagy azonnal etethető, vagy bevermelhető.

Ily mérvű használhatóság mellett teljes joggal állíthatjuk, hogy az **Ásványi-féle szabadalmazott tengeriszártépő egyedülálló** a takarmány előkészítésére szolgáló gépek között.

Fontos szolgáltatást tehet az Ásványi-féle tengeriszártépő száraz években, midőn alomszalmahiány áll be, oly gazdaságokban, hol ércok-

termelés van, vagy száraz tónád áll rendelkezésre, mert a ércokszár vagy tónád oly módon téphető és zuzható meg vele, hogy ezen melléktermények alkalmazás céljaira különösen elkészíthetők.

A tengeriszár feldolgozása.

Legcélszerűbb a tengeriszárát a tengeri leszedése után, mielőtt az egész szármennyiség levágotott, azonnal feltépni, mert ebben az időben a tengeriszár még elegendő nedvességet tartalmaz arra, hogy a megfűlledés rövid idő alatt beállhasson.

A megtépett anyag számára oly területen, mely az esővíz alamosásának kitéve nincs, a bevermelendő anyag egyharmadát befogadó hossznegyszögű, mintegy 1-1,3 méter mély gödör ásandó a tépelek számára, a gödör hosszát a tengeriszár mennyiségéhez képest kell megállapítani, mely meg-

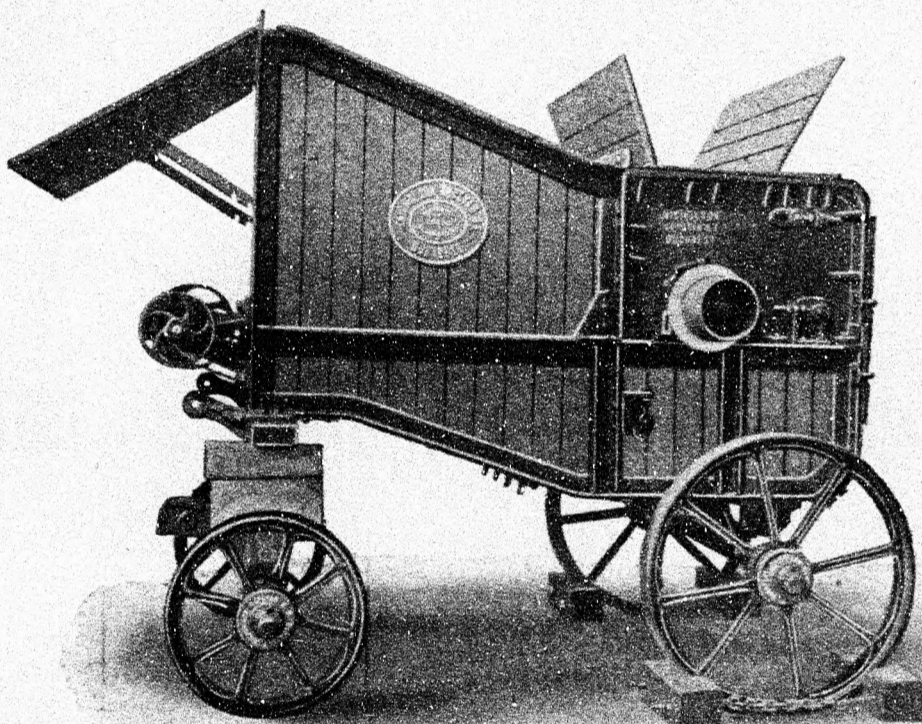
állapítás akként eszközölhető, hogy a tengeriszártermés súlyát megközelítőleg meghatározván, a nyers súlymennyiséget 450-nel elosztjuk, mert egy köbméter térből 450 kg. súlyú tépett tengeriszár helyezhető el.

A tépésnél a gödör felszintje fölé 1,5-2 méter magasságban lehet a tépeleket felhalmozni, ezt rozs- vagy zabszalmaréteggel betakarván, 60 cm. vastagságú földréteggel kell egyenletesen megterhelni. Ezen megterhelés által a tépett anyagból a levegő kinyomatik és rövid idő alatt beáll a ekorerjedés.

A kellő megterhelésre, valamint a tépelek egyenletes elrakására, de különösen a gödör oldalfalaihoz közel fekvő tépelek megtiprására kell nagy gondot fordítani, hogy innen a levegő kiszoríttassék, mert elegenden megterhelés, az oldalak lazasága folytán behatoló levegő ecetforrást és fehér penészedést idéz elő s így tetemes anyagvesztést von maga után.

Ha takarmányrépa, cukorrépafejek, tök és burgonya egyidőben jutnak eltevésre, célszerű ezeket a tengeriszárral együtt megvágni és bevermelni; ez esetben a tengeriszár tépése közben a gép ellenkező oldalán a tengeriszár mennyiségéhez képest a rendelkezésre álló répafejek stb. villával dobhatnak a gép dobjába. Ezen eljárás célszerűségét és hasznosságát bővebben fejtegetni felesleges, minden gazda tudja, mennyi kézimunka takarítható meg ezen kettős művelet által és mily takarmányérték lesz megkímélve, ha már ősszel vermelhetik be a répát, melynek garmadáiból tavaszig a fagyokozta rothadás következtében jó 20% vész kárba.

Ha a tengeriszár teljesen száraz volna a megtépés idején, célszerű a tépeleket vízzel egy kicsit meglocsolni, ha $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{3}$ sőt alkalmazunk a vízbe, az állatok annál szivesebben eszik a bevermelt takarmányt.

A szab. Ásványi-féle tengeriszártépőgép

labdaccai jóval...
 november hó 1-én...
 felvett tanulók...
 teljében előnyben...
 ra, illetve annak...
 mak. A felvételi...
 es életkor, mely...
 séges testalkat...
 elemi iskolai...
 épmi óhajtó jól...
 számolni; d) kis-...
 a belépmi óhajtó...
 ry a folyamodó...
 tartama alatt a...
 ret magára vál...
 an előélet, mely...
 A felvételnél...
 szetben, esetleg...
 yben részestül...
 tetni kívánják...
 sajátkezűleg irt...
 ágához címzett...
 ber hó 30-ig a...
 itt részletesebb...
 tejmunkáképező

i.
 :
 lépő buzakő-
 azpácóolás a
 os védelmet
 sát igazolják

1925. július 19.
 k
 Ujpest.
 áltott „Porzól”,
 hanem neme-
 pein a búzánál
 i kell emeltem
 rozol kőiszög-
 mesterségesen
 nákat csávázat-
 ezen vetőmag-
 ott vetőmagot

egállapítottam,
 ben és egész-
 r átvizsgálván
 vázadlan buza-
 alás, minden
 allal csávázott
 ak kőiszögtől

nél a sok víz-
 sen vetőmag-
 séget okoz —,
 es. Ázonkívül,
 fejtődésre is
 telettel

emesítő R.-T.
 s. k.
 Űszög nincs.
 k Istrán s. k.
 ldírtokos.

S
 DELMI
 SZÁM.
 APEST
 54,

trágya.
 s. gyárta;
 .-T.
 ROGÉN
 agyazott
 kapható.

Fontos, hogy a tengeriszár az etetésnél a dobba vízszintes irányban vitessék be, mert így minden szárat, még a legkeményebbet is, teljesen széttepi a gép, sőt a szár legvastagabb és legkeményebb részei durva darává zuzatnak, míg a függélyesen bevitt szár a dob tépófogai és a kosár hasítókései között meghasítva síklik keresztül.

Figyelmeztetés!

A szártépi dobján acél tépófogak lévén alkalmazva, gondosan kerülendő, hogy üzemkőzben vas-, kő-, téglavagy fadarabok bevitessenek, mert ezen anyagok a dob fogait kitérík.

Az **Ásványi-féle szabadalmazott szállítható tengeriszártépi gép,** miként a mellékelt ábrából látható, egy szállítószervezetre szerelt szekrényből áll, melynek bordázatát erős sarokvasváz képezi, a deszkaborítás ezen bordázathoz van szegelve; mindazon helyeken, hol a dobról lejövő tépott anyag a borítással érintkezik, vaslemezrel van borítva.

A **tépőkészülék** a dob és a kosár képezi, mely szerkezeténél fogva kitűnő munkát végez.

A **dob 16 acél sarokléccel** van ellátva, melyre az acéltépófogak és a kettős fogazással ellátott tépőlemezek vannak felerősítve.

Az erős méretű **dobtengely olajkamrába ágyalva, gyűrűs kenéssel van ellátva,** miáltal a lehető legtakarékosabb

olajfogyasztás mellett, a tengely bemelegedése majdnem kizártnak tekinthető.

A tépőkösár, mely a dob átmérőjét mintegy kétharmadrészben övezi, két részből áll és állítható; a kosár hosszirányával derékszögben szabadalmazott, fűrészszerű fogazattal ellátott hasítókések vannak beillesztve, melyek úgy, miként a dobon levő tépófogak, igen könnyen kiválthatók.

A gép belsejében szállítókészülék

(transporteur) van alkalmazva, mely a gép alá lehulló tépedéket a gép elé szállítja, vagy az elevátorral ellátott gépeknél a feldolgozott anyagot az elevátorba viszi.

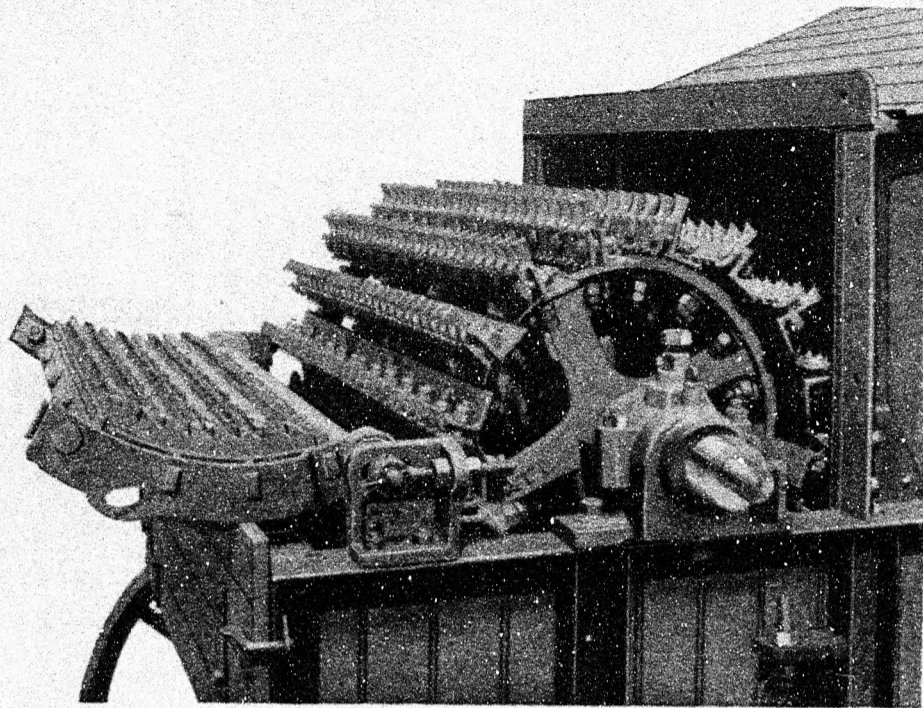
A gép szerkezete minden részében a képzelhető legegyszerűbb és a végzendő tetemes munkának megfelelő; tartósság tekintetében felülmúlhatatlan. Kopás vagy elhasználódás esetén minden része könnyen pótolható, úgy a kosárban levő hasítókések, valamint a dob tépófogai cserélhetők, a szabadalmazott, fogazott tépőlemezek megfordíthatók.

A szállítható tengeriszártépi dobja 1050 milliméter széles, átmérője 620 milliméter. Üzemkőzben alkalmazandó percfordulat 1200—1300.

A gép súlya körülbelül 1280 kilogramm.

A géppel szállítatik egy vonórúd hámfával, egy etetővályu támasztórúddal, egy lépeső az etető számára, a szükséges esavarkulesok, egy olajozókanna és néhány tépőfog tartalékul.

A gép meghajtásához egy 6—8-as lokomobil szükségeltetik.

A szab. Ásványi-féle tengeriszártépi dobja nyitott állapotban

GYÁRTJA:

SCHLICK-NICHOLSON gép-, waggon- és hajógyár r.-t.

Alapítási év:
1869.

Budapest, VI. kerület, Váci-ut 45—47. szám

Alapítási év:
1869.

Leveleim: Budapest 56.

Távirati cím: Schlick-Nicholson Budapest

Ugyanott állandóan raktáron vannak saját gyártmányu

lokomobilok, cséplőgépek, elevátorok, sorvetőgépek

síb. minden nagyságban és azonnali szállításra.

Egyéb gyártmányok:

gőzgépek, félstabil lokomobilok, Diesel- és szivógázmotorok, viziturbinák, gőzkazánok, jég- és hűtőházberendezések, hid- és vasszerkezetek, szállító- és bányaberendezés, daruk, waggonok, folyami hajók.

Kérdezősködésekre díjtalanul szolgálunk felvilágosításokkal és ajánlatokkal

420 holdon vetettünk Porzollal pácolt búzát, 40 holdon 15%-os rézgáliccal csávazott búzát. Úszög nincs. A fejlődés végig erőteljesebb volt a Porzollal pácolt táblákon. Álmamellék, 1925. július 16. Báro Biedermann Erő szentmártoni gazdasága.

BÁRÓ HATVANY-FÉLE URADALOM JÓSZÁGIGAZGATÓSÁGA, NAGYTELEK Posta, vasút és távirda: Hatvan Telefon: Hatvanból 1.

Nagytelek, 1925. július 19. T. Chinoin R.-T. Igazgatósága Ujpest.

Van szerencsénk szíves tudomásunkra hozni, hogy az elmúlt gazdasági évben Porzollal végzett száraz gabonacsávazással igen jó eredményeket értünk el. A folyó gazdasági évben a gabonamunkákat újlag és kivétel nélkül Porzollal fogjuk csávázni. Teljes tisztelettel Báro Hatvany-féle Uradalom nagyteleki jószágigazgatósága Minarik s. k.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mineműnemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és vállalatok, adások, vételek, tranzakciók finanszírozása. Gabonaszitánya mindennemű gazdasági termények eladását, vételét előnyösen lebonyolítja.

Lapunk mai száma a Schlick-Nicholson gépgyár (Budapest, VI., Váci-ut 45-47. szám) az Ásványi-féle szártépgépről való ismertetést tartalmazza, amit olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk.

NYILTTÉR.

(A rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Patkány-, egérirtó „RATINOL“

baktériumtenyészet. Biztos hatású irtószer, gyökeresen irt. Más állatra, emberre ártalmatlan. Békébeli anyag. Napirban utánvétellel szállítja: RATINOL LABORATORIUM, Budapest, VII., Murányi-utca 36. 8008

Közel két évtizedes mezőgazdasági praxissal rendelkező, komoly, anyagilag független, elsőrendű vezető

szakember

nagy bérleti részvénytársaság volt kereskedelmi igazgatója,

elvállalná 1-2 nagy uradalom kereskedelmi, pénzügyi vezetését

Kitűnő bank- és kereskedelmi összeköttetésekkel rendelkezik, vállalja a szükséges üzemi tőke megszerzését. Üzleti érzékét nagy haszonnal érvényesítheti beszerzések, eladások és szerződésalkötések körül. Tevékenységében minden ellenőrzésre módot nyújt. Elsőrangú referenciák! Teljes anyagi és erkölcsi garancia!

Szíves megkeresések dr. Rubinek István ügyvédi irodájához, Budapest, IX., Üllői-ut 1. intézendők. 8115

Dr. Darányi Béla

gabonabizományi és ügynökségi irodája

Budapest, V., Géza-utca 5.

Telefon: 163-32, 85-75 Távirat: Darib Budapest

Rádió-készülékek

uradalmi villanytelepek berendezése. Mezei vasutak építése. 7831 Kérjen költségvetést. GENERAL MŰSZAKI R.-T. Budapest, Kossuth Lajos-u. 6. Telefon: 10-93

Angliából importált fajsertések

Évtizedek óta tisztavérben tenyésztett és törzskönyvezett:

- nagy yorkshire (large white), közép yorkshire (middle white), lincolshire (curley-coted pig), cornwall (large black), berkshire, gloucester old spot és wessox (sadel black)

kanok és kocák

nagy választékban, kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők

SZABOLCS BÁLINT béruradalmában SZILFAMAJOR, Fejér megye. Állomás, posta, telefon.

Központi iroda:

BUDAPEST, V., TÖKÖR-UTCA 5. Telefon: 76-49

J. KEMNA, Breslau

budapesti fiókja VI., Vilmos-császár-ut 51. sz.

Telefon: 91-21 • Sürgőnyolm: Kemna 9121 Budapest

gyárt és szállít

KEMNA forrógőzekekészleteket, KEMNA tárcsásboronás kultivátorokat, KEMNA motoros utihengereket, KEMNA-gőzszecskavágókat fűvóművel.

Allandóan du-san felszerelt alkatrésztár minden típusu és rendszert KEMNA-gyártmányhoz.

Gőzeke-acélsodronykötelek raktárról

Növényeinknek legfontosabb a nitrogén

Földjeink hozamát csak akkor emelhetjük, ha a vetőmagokat

AZOFORM-

mal, a természetes nitrogén vetőmagtrágyával oldjuk. Az AZOFORM használatával a növény fejlődése teli, üde, egészséges, izmos lesz és megsokszorozza a termés hozamot. Számos elismeréssel. Az ősi vetőmaghoz, repcére, gabonaművekre, takarmánynövényekhez rendelést felvez (rendelésnél a gabona művegy fajta megjelölendő és hogy hány kat. holdra szükséges). Ismertetést küld a

Magyarországi AZOFORM Részvénytársaság Budapest, V., Nádor-utca 30. sz. Telefon: 18-62 8040 Sürgőnyolm: Hakles Budapest

KÉN

Darvas József és Korányi cégé, Budapest, V., Váci-ut 39. 8145 Telefon: 92-43.

GÁBOR-fiúnevelőintézet

Budapest, VI., Munkácsy-utca 21. Telefonszám: 90-20.

Bentlakó és bejáró, elemi és középiskolai tanulók számára

Prospektus

Nyáralótelep a Tátrában

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata

az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében OFB. engedély 8062/1923.

BERTALAN JÁNOS és MÉRÉY ERNŐ vezetésével Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet

Telefon: József 78-75.

Vállal kizárólagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére, haszonbérbeadására.

Csakis előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, szakértői ajánlatot, melyek valódiságát szavatolja.

Adás-vétel ügyekben szakvéleményt ad, ügyfeleinek eszerződéseket díjtalanul készít el.

Megbízható összeköttetés az ország minden részén.

Bérbérlés: Nőgródban, Balgótján 400 szántó, 40 kaszáló, 200 erdei legelőből álló birtok, épületekkel, októberre 200 m. hold azonnali átvételre, felszereléssel. Szabolcsban, októberre 1000 m. h. homokbirtok dohánytermeléssel. Sopronban, 600 m. h., házikóval, októberre. Veszprémben, 550 k. hold prima, a felszerelés egyrésze leltárral.

Eladó: Borsodban 2000 kat. h. erdő-birtok. Veszprém sik részén prima 700 és 1900 m. h. Hevesben 200 m. h. Svábfegy aljában villa 8000 ft berendezett kertézzel, birtokért eszerbe.

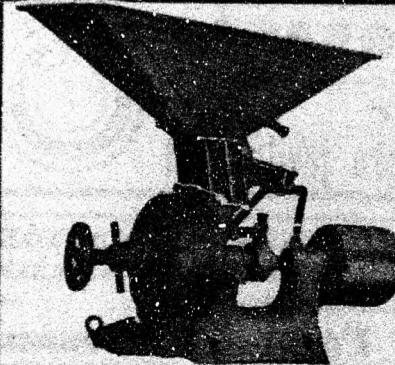
Keresünk vételre és bérletre megbízóink részére birtokot 100 holdtól felfelé, bármilyen területtel.

Most jelent meg! Fontos újdonság!

A munka eredményének fokozása a mezőgazdaságban Irta: Reichenbach Béla, közg. egyet. tanár. Ár: 35.000 korona (Ajánlott postadíj 4000 kor.) Ez az érdekes mű a mezőgazdasági munkának a Taylor-rendszer szellemében való szervezését, vezetését és díjazását, valamint lényeges előnyös tárgyja. „Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Olajpogácsa

a legjobb és leggazdaságosabb erőtakarmány. Nagygyári, hajtalanított, kapható közvetlen a gyártól. Petróliummal kevert. „Bóni” Gyártelep és Mezőgazdasági R.-T. Budapest, V., Vörösmarty-tér 4. 7906 Telefon: 53-87 és 202-55

„TURUL” daráló- és őrlőgép

független kövekkel, teljesen vasból. Kiválóan alkalmas tengeri, árpa és koptatóhuladék darálására, malmok- és gazdaságokban takarmányozási célokra. Tartós kivitelben, nagy munkaképességgel, gyártja:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG MALOMÉPÍTÉSZET és GÉPGYÁR 8044

Budapest, X., Szilávy-utca 20-30. sz., Gergely-utca sarok.

Sertés- és juh-Shimlő ellen

biztos hatású oltóanyag minden mennyiségben kapható

Dr. PÉCSI GÁBI és Rüdóanyagtermelő-intézetben, Buda-
pest, VI., Teréz-kirút 31. Tel.: 68-00

8140 **Bulyovszky-utca!**

leánynevelő-intézet és internátus

a villanegyedben, szabadon álló villában

Legelsőrendű továbbképzés, idegen nyelvek, Iparművészet, varrás.

Előmenet, polgári, gimnáziumi oktatás a legkiválóbb tantervvel. Előmenet, előadás, torna, sportok.

Mérsekelt díjak. Beiratkozás naponta; 3-5 óráig. Prospektus küld: **Dr. Förszner Gyulánál** igazgatónő Budapest, VI., Bulyovszky-utca 10. Telefon: 171-93

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaosztályának jelentése.) 1925. augusztus 6. A gabona-tözsde a néhány napos szilárdaság után az irányzat tartott maradt és csendes forgalomban a buza és a rozs ára nem változott. A termények piacán a forgalom árpában csakély, zabban és tengeriben kissé élénkebb. Az árpa és tengeri irányzata tartott, az új-zab olcsóbbodott, a repce ára pedig egy kissé emelkedett. Budapesti paritásban, kg-kint a következő árakat jegyezték: Buza 77 kg-os: tiszavideki 3900-3925, fejmegyei és pestvidéki 3850-3875. Buza 79 kg-os: tiszavideki 3950-3975, fejmegyei és pestvidéki 3900-3925, rozs 2900-2950, takarmányárpa 2600-2700, új-zab 2800-2900, tengeri 2625-2650, repce 5400-5500, korpa 2000-2025 korona.

Budapesti liszt- és őrleménypiac. („Avena” Mezőgazdák Szövetkezete Termény- és Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1925. augusztus 7. Lányha irányzat mellett a tegnapi tözsden a következő liszt-árak fordultak elő: dupla nullás 6000, nullás 6000, kettes 5800, hatos 4800-5000, takarmányliszt 2800, korpa 2200, I-es rozsliszt 5000, 75%-os egységes rozsliszt 4000 K. volt kg-kint budapesti paritásban, zsákkal együtt. Malomárak: 0 g 6600, 0 g 6600, kettes 6400, hatos 5700, hetes 4600 K. volt kg-kint.

Budapesti takarmányvásár. Aug. 4. (A szeszgyártás hivatalos jelentése.) Rétsizéna I. rendű 6 130,000-140,000, II. r. 95,000-120,000, III. rendű csomagszára 46,000-90,000, muharszéna 110,000-150,000, lucerna-széna 140,000-180,000, zabosbukkónyszéna 120,000, tengeriszár, zöld 25,000, zöld zabtakarmány szemes 290,000-310,000, alomszalma 60,000-70,000, szuppszalma 85,000-95,000, szuppszalma 1 kéve 5000 korona.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Vetőmag-osztályának jelentése.) Lucernamag. Készletek csaknem teljesen kifogytak. Olomzárólt árú igen keresett a ára némileg emelkedett. Biborhere. Az esős időjárás folytán a esetleges lassan haladhatott s így újabb tételek nem igen kerültek a piacra. Az irányzat változatlanul csendes és csakis szép sárgaszínű áru iránt van érdeklődés. Ballacimmag. Csehországból különösen nagyobb dimenziókat ültő exporthírek érkeznek és a kampány kezdete az árak alakulásától függ. Mult évről készletek nem maradtak vissza és tekintettel arra, hogy a kereskedelem jelenleg csaknem készlet nélkül áll, azt hisszük, hogy a piacra kerülő tételek a csehországi jegyzéseknél jóval magasabb árak mellett lesznek elhelyezhetők. Szószósbukkóny ára erősebb tempóban javult, mert egy export-célokra, mint belföldi szükségletre élénken keresték. Viktória-borsóban az áru iránt van érdeklődés. Expressborsó forgalmában sem mutatkozott említésre méltó jelenség. Mák árak alakulása Lengyel-, Cseh- és Morvaországok termése bír döntő befolyással. A beérkezett tudósítások szerint a terméseredmények Lengyelországban csökkentek, még mindig jobb lesz azonban a tavalyihoz képest. Cseh- és Morvaországban középtermés van. Magyar áruban az elmúlt héten volt némi üzlet, napról-napra mind több és több áru kerül piacra és a forgalom élénkebb

mondható. *Lencse.* Tavalyi áru iránt már lanyhult az érdeklődés, ideit termésh, szársikimentes, nagyszemű áru könnyen vevőre talál. *Bab.* Az érdeklődés következtében szilárdabban jegyeztették. *Tavolrőpa, muhar, köles, mustár, ószi borsó képoszta, repce,* ugyszintén *ósi árpa* élénk kereslet tárgyát képezi.

Árak nyersáruért 100 kg-kint budapesti paritásban, minőség szerint, 1925. augusztus 7-én:

Biborhere	370,000-450,000 K.
Viktória-borsó	340,000-400,000 "
Szószósbukkóny,	620,000-700,000 "
Csillagfürt	260,000-280,000 "
Lencse, kisszemű	320,000-350,000 "
Lencse, nagyszemű	450,000-600,000 "
Mák	1.480,000-1.520,000 "
Muhar	220,000-240,000 "

Közföldi tözsdek. *Ujvidék,* Aug. 6. (Terménytözsde.) Az irányzat egyenletlen. Bácskai buza 260, teljes kasszával 270, szeremségi 265, októberre 285, bácskai tengeri 188, szeremségi 185 dinár volt mázsánkint. — *Chicago,* aug. 6. (Terménytözsde.) Az irányzat tartott. Buza szeptemberre 588, decemberre 590-8, májusra 604-1, tengeri szeptemberre 417-8, decemberre 345-9, májusra 356-8, zab szeptemberre 295-3, decemberre 315-1, májusra 324-9, rozs szeptemberre 408-4, decemberre 723-3, májusra 444-9 cent volt mázsánkint. — *Neuyork,* aug. 5. (Terménytözsde.) Az irányzat tartott. Ószi vörös buza 62-8, kemény 65-7, tengeri 48-2, liszt 89-68 cent volt mázsánkint. — *Prága,* aug. 6. (Terménytözsde.) A prágai piac érdeklődése e héten elsősorban magyar és felvidéki áru iránt mutatkozott, a lengyel rostól eltekintve, amely dominálta a piacot. Cseh buza ára 188-190 cseh korona, felvidéki búzáé 172-180 ab állomás. Cseh rozs 180-185 cseh korona, felvidéki áru 155-160. Magyar rozs ab Orszvárr 145-150, szállítási határidő szerint. Lengyel rozs 155 cseh korona északnyugati cseh határra szállítva. Emulteremeltő üzlet volt még fehér heremagban, amely 1500-2100 cseh koronáért kelt el minőség szerint. Mák ára augusztusi szállításra 9 cseh korona. Köménymag Hollandiában szilárdult ára, Prágában 565, lencs 400-500, Viktória-borsó 250 cseh korona. — *Wien,* aug. 6. (Terménytözsde.) A folytonos esőzés még mindig hátráltatja a termés betakarítását és általában károsan befolyásolja az üzletet. Prompt áruban a hiány ennek következtében napról-napra nagyobb. A buza ilyenformán prompt szállításra kedvező árakon kelt el, későbbi terminusokra lanyhábban. A nagy lengyel kínálat a rozsárakat nagyon nyomja. Sörárpaiban a piacra kerülő minőségek változatlanul nagyon rosszak, miért is a belföldi sürgyárak a vásárlástól tartózkodtak. Nagyon csendes az üzlet lisztben. Kereslet egyáltalában nincsen e cikkben. Árak: belföldi buza 38-40, tiszavideki 79/80 42-50-48, magyar 41-42, rozs belföldi 31-50, magyar 31-50-32, árpa belföldi 34-39, tengeri 31-32 shillingben, forgalmi adóval, vám nélkül 100 kilogrammonkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi augusztus hó 6-án. Felhajtás 678 drb nagy vágómarha. A vásár vonatott irányzat mellett folyt le, az árak kg-kint körülbelül 500 koronával olcsóbbodtak. Eladatlanul visszamaradt 57 drb. Következő áreset jegyezték kg-kint előszuliban: Bika, jobb minőségű 14,000-17,000, kivételesen 17,500-18,000, bika, silányabb minőségű 8500-13,500, tarka hizott ökör, jobb minőségű 14,000-16,500, kivételesen 17,000-17,300, középminőségű 9000-13,500, alarendelt minőségű 6500-8500, magyar tehén 8000-13,500, tarka tehén 6500-15,000, kivételesen 15,500-16,000, hivaly 11,000, növendék 6600-13,000, kicsontozni való 4500-6000 K.

Budapesti szarómarhavásár. 1925. augusztus 4. Felhajtás 508 darab élős belföldi szarómarha. A vásár irányzata élénk volt, az árak helyenkint 600 K-val estek. Jegyzett árak: élős borjúk. Belföldi: szopós: I. rendű 16,500-17,000, kivételesen 17,500, II. rendű 15,000-16,000 K.

Tenyészállatok és jarmosókrök. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága jelentése.) 1925. aug. 7. Importált fehér erdélyi jarmosókrök 12,000-18,000, I. rendű belföldi fehér jarmosókrök 12,000-14,000, I. rendű belföldi tarka jarmosókrök 12,000-14,000, friss fejűstehén 12,000-16,000, 1 1/2 éves úszók 13,000-16,000, 1 1/2 éves tinók 12,000-14,000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Sertésletelepének jelentése.) 1925. aug. 7. A ferenvárosi nyílt és zárt vásáron a hétfői felhajtás 3821 drb volt, melyből eladatlanul 1163 drb maradt vissza. A vásár menete tartott, az árak változatlanok. Árak: prima uralági 23,500-23,500, prima szedett 21,000-22,000, közép 20,000-21,000, könnyű jobb 18,000-19,000, könnyű silányabb 17,000-18,000, öreg uralági 20,500-21,000, öreg szedett 19,000-19,500, hus 20,500, zsír 30,000-31,000, szalonna 26,000-27,000, hasított felsértés 23,500-24,000, boállitani való sovány süldő 18,000-19,000, a keddi vásárra körülbelül 1400 drb sertés hajtott fel. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéseket elfogad és első előleget folyósít.

Budapesti lóvásár. Augusztus 6-án tartott heti lóvásáron a vásári forgalom közepes. Felhajtott I. oszt. ló 675 darab. Eladatott 326 drb. Eladatlan maradt 349 darab. Árak: Jobb minőségű hátas* és csikó 500,000-2.100,000, könnyebb kocsi 6.000,000-12.000,000, igás kocsi 12.000,000-4.900,000-9.000,000, könnyű 3.600,000-6.000,000, szárnár 250,000, ószvér 486,000, alarendelt minőségű lovak 500,000-3.500,000, vágólovak 350,000-2.500,000 K.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága jelentése.) A folyó hó 3-iki hétfői fúvásár felhajtása: belföldi 439, magyarországi 790, cseh-szlovákiai 356, jugoszláviai 297, romániai 412 drb, összesen 2894 drb. Élénk irányzat mellett a következő árak fordultak elő: Ökör extrém 1'90-2'15, I. r. 1'70-1'80, II. r. 1'30-1'50, III. r. 1'20-1'30, bika extrém 1'05-1'30, I. r. 1'55-1'70, II. r. 1'30-1'55, III. r. 1'25-1'35, kicsontozni való 0'70-0'90, tehén extrém 1'50-1'70, I. r. 1'30-1'40, II. r. 1'10-1'20, III. r. 1'-1'10. A f. hó 6-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 581 drb volt. Prima irányzata jó, egyéb minőség lanyha.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) A folyó hó 4-iki sertesfúvásár felhajtása: belföldi hussertés 17, magyarországi hussertés 110, zsirsertés 1712, romániai hussertés 728, zsirsertés 3270, jugoszláviai zsirsertés 15, zsirsertés 747, lengyelországi hussertés 8510, összesen hussertés 7380, zsirsertés 5789 darab. Irányzat rendkívül élénk, árak a következők: prima zsirsertés 2'50-2'55, kivételesen 2'90, közép-zsirsertés 2'40-2'55, öreg zsirsertés 2'25-2'50, szedett zsirsertés 2'35-2'60, hussertés 2'15-2'90, kivételesen 2'95. A folyó hó 6-iki, csütörtöki pótvásár felhajtása 2523 darab volt. Irányzat változatlan, ugyszintén árak is.

Csehországi állatárak. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) F. hó 3-iki marhafelhajtás 1102 drb, irányzat élénk, árak 50-75 koronával drágábbak. Sertes-felhajtás 2673 darab, zsirsertésben az irányzat tartott, hussertésben élénkebb, jegyzések a következők: Ökör I. 8'25-9'79, II. 7'50-8'20, III. 6'00-7'25, bika I. 7'00-8'50, II. 6'00-6'80, III. 4'50-5'90, tehén I. 7'00-8'00, II. 6'00-6'80, III. 4'00-5'75. Zsirsertés 13'00-13'50, hussertés 12'25-12'80 K.

Gyapju. A gyapju piac mult jelentésünk óta változatlan.

Nyersbőr. A nyersbörpiac változatlan.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Tejes tej literje 5000-5600, tejszínhab literje 40,000-60,000, tejföl literje 20,000-30,000, vaj kg-ja 70,000-102,000, tejbánturó kg-ja 14,000-18,000, juhtúró kg-ja 36,000-44,000, ementáli sajt kg-ja kicsinyben 60,000-90,000, nagyban 45,000-50,000, góri sajt kg-ja kicsinyben 60,000-70,000, trappista sajt kg-ja kicsinyben 40,000-60,000 nagyban 28,000-34,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Cairke, párja 15,000-35,000, tyúk párja 30,000-60,000, hizott ruca kilogrammja 28,000-32,000, hizott lud kg-ja 28,000-34,000, libamáj kg-ja 40,000-100,000, ludzsír kg-ja 40,000-85,000, tojás drbja 1100-1600 K.

Budapesti halpiac. Árak kg-kint: Ponty Ia kicsinyben 50,000-60,000, ponty IIa kicsinyben 25,000-50,000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak a budapesti piacon: Sárgarépa 1 csomó 500-2000, petrezselyem egy csomó 500-2000, zeller 1 darab 400-1500 kalarabé kg-ja 800-2000, vörösbagyma kg-ja 1000-3000, fokhagyma kg-ja 10,000-25,000 cékla kg-ja 1500-2500, fejeskáposzta kg-ja 800-2000, kelkáposzta kg-ja 1000-4000, fejjessaláta drbja 500-2000, hazai uborgonya kicsinyben kg-kint 1200-2500 K., nagyban q-kint 90,000-120,000, retek kg-ja 3000, uboriza kg-ja 400-3500, paradicsom kg-ja 2000-4000, zöldpaprika kg-ja 3000-8000, tok kg-ja 500-1500, 1 cső tengeri 300-1000, karfiol 8000-20,000 kg-ja, zöldborsó kg-ja 6000-14,000, torma kg-ja 12,000-38,000, zöldbab kg-ja 2500-5000, spárga kg-ja 1000-6000, sóska kg-ja 1000-6000, spenót kg-ja 1000-4000, champignonba kg-ja 28,000-70,000, alma kg-ja 3000-12,000, körte kg-ja 5000-20,000, szilva kg-ja 2000-10,000, szőlő kg-ja 8000-30,000, dió kg-ja 18,000-20,000, ringló kg-ja 4900-20,000, kajszinbarack kg-ja 5000-18,000, ószi barack kg-ja 6000-28,000, som kg-ja 8000, málna kg-ja 18,000-28,000, görögdinnye kg-ja 4000-10,000, sárgadinnye kg-ja 3000-14,000 K.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borbirtékesítő-osztályának jelentése.) 1925. augusztus 6. A borpiacra szemmiéle változás nem állott be. Az árak stabilok, az üzlet szük keretekben mozog. Az utolsó hét rossz időjárása következtében egyes vidékek szőlőiben a jögeső és vihar részben igen jelentékeny károkat okozott és egyes helyeken állítólag az Oidium és Peronospora is fellépett. Ennek ellenére eddig még mindig rekordtermésre számíthatunk, amennyiben további károk nem keletkeznek. A hordópiacra élénk érdeklődés mutatkozik emelkedő árak mellett.

Szesz és szeszszaitalak. A szeszüzlet változatlan.

GOLYÓSCSAPÁGYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, K., NOSZLOPY-U. 1. TELEFON: Jónás 140-66

Egyedüli magyar golyóscsapágygyár

Szállít mindennemű golyóscsapágyakat és elvállal gyors eszközésre javításokat

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKÉK, FORD-AUTÓK

ÉS ALKATRÉSZEK azonnali szállításra kaphatók: 1479

ANTAL-JÁNOS és TÁRSA "FORD"-gyárak autorizált képviselője Kaposvár, Fő-utca 22. szám

Zürich, augusztus 6. (Devizariát.) Budapest 0,0072, Berlin 122 62 1/2, New-York 515, Bécs 72 47, Prága 15 27 1/2, London 250 1/5, Páris 24 20, Milánó 18 75, Belgrád 9 28 75, Bukarest 2 65.
Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14297 87 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. V. Csillaghegy. Vöröshere és lucernát termő anyagon baltacimet, legfeljebb legelőnek érdemes vetni. Hogy agyagtalajon mily takarmányövények természetők és hogyan, arra utbaigazítanak a szálastakarmányfélék természetét tárgyaló szakkönyvek.

A napraforgópogácsa igen sokféle minőségű, ami főképpen a betetelű héjrések mennyiségétől függ. Tehenek takarmányozásánál a legtöbb esetben bőségesen adagolt keményítőértékben elégtelen a fehérje mennyisége, úgyhogy ilyen esetben kétségtelenül előnyös, ha 1 kg. 3-as takarmánylisztet 1 kg. napraforgópogácsával helyettesít, még az esetben is, ha a pogácsa nem elsőrendű minőségű. E helyettesítés következtében a tej mennyisége emelkedni fog, ha a takarmányliszt etetése idejében a tehén fehérjeszükséglete nem tallt teljes kielégítést. Ha ellenben a takarmányliszt etetése is kielégítette a tehén fehérjeszükségletét, úgy a helyettesítésnek számottevő befolyása nem lesz a tej mennyiségére. A napraforgópogácsából tehénnel naponta 1 és fejenként 1-1 1/2 kg.-nyi mennyiséget ajánlatos etetni.

Zaitschek.
J. M. Dunakiliti. A kérdezt trágya, ha kapható is, nem birja az oly messze való vasuti szállítás költségeit és alkalmazása inkább csak közeli szőlőkben és kertekben javasolható. Tessék a szerves trágyahányt bevezetőnek és szükségéből a legelső esztendőben jó talajmunkával, különösen a tarlónak régtől vajú alásztásával és műtrágyával pótolni. Amennyire a viszonyokat ismerjük, ott leginkább a szuperfoszfát és kénsavas ammóniák után várható megfelelő trágya-hatás. De másrészt, amennyire az ottani talajt ismerjük, azon tisztán csak műtrágyával, szerves trágya nélkül hosszabb ideig boldogulni nem lehet. A jövőben tehát addig, amíg elegendő istállótrágya nem lesz, a szerves trágya hiányát tanácsos zöldtrágyával fedezni.

Gy. J.
S. L. Nagybjom. Lehet, hogy kálilány forog fenn, de valószínűbbnek tartjuk a foszforsav pótlásának szükségességét. Biztosan csakis a helyszínen végzett kísérletezés mondhat. Tessék tehát buza alá úgy szuperfoszfáttal, mint 40%-os kálitrágyával kísérletezni.

CIPŐK ÉS BAKANCSONK

legelőcsébb gyári árban.
Férfi munkabakancs, liszta bőrványagból, 40-46 sz. K 145.000
Férfi I. számú szíros tehénbőr bakancs, egyben szabott, kipróbált kartón, 40-46 sz. 7946 K 175.000
Férfi sárga strapacipő, amerikai forma, 40-46 sz. K 155.000
Szandál, külföldi barna bőrből, 36-40 sz. K 85.000
41-46 sz. K 98.000
Mindenféle finom cipők raktáron.
Postai rendeléseket pontosan teljesít.

KISS H. cipőnyágykereskedő
Budapest, VII., Miksa-utca 13. (Dohány-u. sarok, New-York palotánál)

Megvételre keresünk uradalmi malacokat

páronként 20-30 kg. súlyban. Ajánlatokat darabszám, kor, páronkénti súly és ár megjelölésével kér: **Pusztaimizei gazdaság, posta: Jásztelek. 3091**

Magyar Növénynevelő Részvény-Társaság, Budapest

V., Perczel Mór-utca 2. Telefon: 165-38
Korlátolt mennyiségben előadára kerül a Frigyes főhercegi uradalomak növénynevelő telepe által nevelített magyarországi D. 18. és D. 35. sz.

nevelített magyarországi buzavetőmag

Megrendelések alatt köztül feltételek figyelembevételével mellett csakköthetők: Frigyes főherceg öfensége központi járásgazdalmiságának, Budapest, V., József-ter 5. sz. igazgatóságánál, Magyarországi posta egyenlő. Telefon: 54-39. Frigyes főherceg öfensége uradalmi igazgatóságánál, Magyarországi posta egyenlő. Telefon: Magyarországi posta egyenlő. Telefon: 165-38.

- Eladási feltételek:
1. A szállítás a nevelő uradalom címkéjével és számkáró pecsétjével ellátott zsákokban történik.
 2. A megrendelés jegyzésével egyidejűleg beküldendő fenti bármely négy címre a vételári összeg, amely a vételár beérkezése napján megfizető budapesti áru- és értéktőzsdén és a fejérnyelű 75 kg. fajajlyu budapesti paritási busa középátlagára és ennek 40%-a mint felár. A szákok árái utánvételre kerülnek.
 3. Csakis azon megrendelőktől keltező beérkezett vételár utánvételre kerül a szállításhoz való útjazzáskot kap, melynek önköltségi árái utánvételre kerül. Vevő szákjában kizárólag teljes vagonra szóló megrendelés esetén szállítunk.
 4. A vetőmag ára az szállító uradalom vasutállomásáig értendő.
 5. A vetőmag leszállítása a megrendelési naptól számított 3 héten belül eszközöltetés, de csakis az előjegyzések sorrendjében.
 6. Későn érkezett megrendelések szállíthatóságáért, a készletek korlátolt volta miatt, garanciát nem vállalhatunk.
 7. Az uradalom környékén fekvő gazdaságok cserébusza útján is kaphatnak fezt buzákot, amennyiben az uradalmi igazgatóságokkal ebben előzőleg megállapodnak és az igényelt vetőmagnál 40%-al több, rendszeren külsőtől, 75 kg. fajajlyu közönséges buszát az igazgatóság által megjelölt helyen átadják. A vetőbusz ez esetben töngeylen viszarvithat. Ajánlatos a vetőbusz céljaira 2 nappal előbb megjelölt mennyiségű liszt, úresz és székot küldeni.
 8. A fenti magyarországi nevelő és állami üzemek által nevelített vetőmag a Dunántúli intenzív nevelő gazdaságokban mindenütt bevethető. Fagyállóságuk, számarőségük és roszadállóságuk kielégítő volt. A mag minősége is minden tekintetben megfelelő, hl. alya 78-81 kg. A hozzáuk beklőst terméseredmények szerint erősen úgy kizsardáknál, mint uradalmakban, kat. holdankint 14-16 q terméseredmények is fordultak elő.

Világszabadalom!

Forró nyárban sem kell jég, ha húst, tejet, tojást, sört stb.

önműködő A-S géppel hűt

mely ily bámulatosan egyszerű:
Egyedárútlás:
Gellért Ignác és Társa R.-T. Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12-91
Wien, III., Kegelpassa 27

Hirneves Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET

legelőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:

Magyar Béla

Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30. Telefon: 44-47

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 32. A GYŐRI WAGGONGYÁR

SZEKERKERÉK GYÁRTMÁNYAIK VEZÉRKÉPVESELETE.
hajlítolt talppal vasalva.
Tökéletesen száraz faanyag! Sokkalta tartósabb minden más keréknél! Készül minden járatos méretben!

Legelőrendű kivitelben és legprimább anyagból készült

kocsisöltönyök, inas-, vadász- és soffőrruhák, esőköpenyek, szűrők.

Óriási választék mindenemű munkás-, gépész-, cséplő-, méhész- stb. öltönyökben.

Előnyös árak!

Kérje képes árjegyzékünket, ingyen és bérmentve küldjük meg!
Pontos és előzékeny kiszolgálás.
Meg nem felelő árut bármikor kicserélünk.

Gyapjut

közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból legmagasabb áron vásárol

Zeisler Artur
Budapest, V., Szabadság-ter 17. Főzsepalota (76bejárt) Telefon: 76-99
Közvetítők szokásos jutalékban részesülnek

Mielőtt jószágait eladná, vagy mielőtt azokat beszerezné, forduljon

SABORSKY JÓZSEF és FIAI

Részvénytársasághoz
Telefon: József 120-25 Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 14. Sürg. ügyeim: Alhib. Budapest

Érdekközösségben **JOSEF SABORSKY & SÖHNE WIEN!** CÉGGEL
az 1849 óta fennálló **FOGLALKOZIK**

mindentéle élő és leölt állat értékesítésével. SZÁLLIT 7907

mindenfajta jármosökröt, valamint továbbtartásra alkalmas növendékmarhát.

SCHILLINGER MIKSA

Zsák és ponyva kereskedés és kölcsönzés
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Tökéletes cséplés osztis a szabadszimozott

dobkosárbetétiéceim alkalmasok a székot, mörtesek ennek segélyére? lehet a kálilány a gabonát az utolsó szemig kicsepleni.
Raktárról, postán is **KEMENY MANÓ** gazdasági cégek BUDAPEST, V. ker., Rudolf-rakpart 8. sz. telefon: 7921

Villamos

Világítás, erőátviteli és akkumulátor-telepeket szerelünk, építünk, javítunk és karbantartunk. **RÁDIO**-berendezéseket, sztereó anyagot, szelámpát raktárról szállítunk. Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.
HOFFER és SZOMMER villamos- és elektro-technikai vállalat. Budapest, VI., Eötvös-u. 29. 7636 Telefon: 49-83

GÖZEKE -részleteket mindenféle gyártmányú gézekhez készít és szállít precíz kivitelben, modl fogaskerekeket, fémcsapágyakat, tárczakerekeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON,
Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth gépgyár r.-t. Ford-autók, Fordson-traktorok képviselője. 8032

„Westfalia“ tejsseparatorok
mindennemű tejjgazdasági eszközök, tej-, vaj- és sajtkészítő telepek berendezése legelőnyösebben

STANGA JOZSEF tejjgazdasági, gépkereskedelmi és műszaki vállalatának igazgatója
Iroda és raktár: Budapest, IX., Róday-u. 26/K. Telefon: J. 35-73

CEMENTIPARI GÉPEK
ÉS FORMÁK
SZÁNTÓ és BECK
MÉRNÖK GÉPGYÁRÁBAN
BUDAPEST, X., GYÖMRŐI-UT 76-78. SZ.
Telefon: József 60-68, József 90-34 7983

Kérjen árajánlatot

GRÁNÁT védjeggyel **MÉRLEGER**
szekrényes-, tizedes-, tolsúlyos-százados-, marhamérlegek, szekérhídmérlegek, gabonaminőség mérlegek raktárról:

Jausz Testvérek
Budapest, VI., Teréz-körút 37.
Telefon: 150-44 7814

Juhtenyésztés és gyapjulsma Irt: Kovácsy Béla. Ára 25.000 K és postaköltség "Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 94

Szuperfoszfátot, Kállsót és Thomassalakat
szavatolt magas beltartalommal, új jutazsákokban azonnalra és öszre előnyös fizetési feltételek mellett szállít:

FÖLDES GYÖZŐ Mag- és Terménykereshedelmi RT.
Budapest
V., Zrinyi-utca 14. sz.
Telefon: 141-10 és 141-16
Sürgönyeim: Földesur Budapest

A „DANICA“ Vegyipari R.-T. budapesti vezérképviseletége 8006

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ **Eternit** VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI
ETERNIT-MŰVEK MÁTSZENEK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. C.YÁR. NYERGES-ÚJFALU

NINGS TÖBBÉ ZSIZSIK!
Bármely terményből jutányosan végleg kiirtom. Megfertőzött magtárakat is zsizsikmentesítek. Vidékre kiszállók. Hívjon még nem késő! **KAZAR WRE**, Budapest, VII., Péterfy Sándor-u 41. 8135

HEUCKE-GÖZEKE-készlet 7719
tulhevitőse, 18 HP, alig használt, minden részében teljesen kifogástalan, igen jó állapotban, ekekkel, lakókocsival stb. tartozékokkal

azonnal kapható
Szekely és Székely mérnökök
a Heucke-gözekegyár képviselőjénél
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4. szám.

Gazdák figyelmébe!
Férfi és női angol lovaglósizmák, vízhatlan gazdasági csizmák, vadászcipők a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árban megrendelhetők

Stefanits János
cégnél 7984
Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 85. sz.

Eredeti francia „Filtz“-gyártmányú traktorok, csepeli gyártmányú ekék, boronák és „Agrar-Drill“ vetőgépek, permetezők, borsajtók, tejjgazdasági felszerelések igen olcsón kaphatók. **Kérjen árajánlatot.**

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvény-Társaság, Budapest, V., Rudolf-tér 2. sz.

5000 holdas béruradalom teljes gép- és felszereléssel, 20-as Fowler gözekegarnitúrával eladó és bármikor megtekinthető. **Agostonpusztai béruradalom**, posta: Lopsöny. 8119

TEJGAZDASÁGOK FIGYELMÉBE!!!
Sopron-, Győr- és Vas megyei **TEJGAZDASÁGI R.-T.** budapesti új tejjüzeme megindult! **BUDAPEST, I., FENÉRVÁRI-UT 27. SZ.**
Telefon: József 128-01. 8148

Mangalica tenyészkánok
1 1/2 évesek, elsőrendűek, eladók herceg Festetics Uradalomában, Berzencén. 8149

BAUERNÉ KISS ERZSÉBET LEÁNYNEVELŐ OTTHONA
Budapest, VIII., Népszínház-u. 22., III. 8.
Telefon: József 5-27.
Nyitvaeset iskolákba vagy tanfolyamokra járó kislányok részére.
Zene és idegen nyelvek ismeretével. Korrespondencia. Hónalékok és bejárók. 8130 Prospektus.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket
uradalmak, malmok, kastélyok stb. részére, meglévő telepek átalkítását, bővítését, szivattyúk, gazdasági és hűtőberendezések beépítését vállalja:
Szekely és Társa mérnökök
Budapest, VI., Liszt-Ferenc-tér 4. sz.
Telefon: 98-20. 7719 (Alapítva 1905-ben)

Herceg Esterházy Növénynevelő Üzeme, Eszterháza ajánlja bőtermő **eredeti nemesített repcét**

melyeket a vételár befizetése napján érvényes budapesti napi áron + 40%, illetve 10 q-n aluli megrendelésnél + 50%-ot számít. A körülbelüli vételár a megrendeléssel egyidejűleg feladandó.

Herceg Esterházy Központi Pénztára, Eszterháza
címre. Szállítás, ha zsákok küldése nincs jelezve, saját új zsákokban, a megrendelés sorrendjében történik, melyek önköltségén számláztatnak. Kölesborszákat nem adunk.

Eredeti nemesített rozsunk s öszibuzáinkra előjegyzéseket elfogadunk!

Gyorsjáratu 7503
TEHERAUTOMOBILOK
 előnyös feltételek mellett
Metropol Garage
 Budapest, VI., Lehel-utca 25.
 Telefon: 112-23, 112-24, 112-25, 112-27

SIRIUS darálók

a legjobb öntéses műköveket, golyócsapágyakkal.
 Orsiai felújítás! Kis orsúszükséglet!
 Csakély beszerzési ár! 7700
Farkas J. és Társa
 BUDAPEST, VI., Vilmos császár-ut. 61/A

Helle Antal
 kender, kötélárak, hevederek minden szélességben, sodronykötelek, ponyvák, zsinnyak stb. 7539
 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61. Telefon: 24-52

„RATIMORS“
 a legmegbízhatóbb patkányirtószer

A gazdaközönség köréből beérkezett körlevelek és megnyilatkozott kívánásoknak megfelelőleg, hosszú idő óta kísérletezünk olyan patkányirtószer előállításával, amely rendelkezésének megfelelő, a patkányokat tökéletesen kipusztítja és az anyag egyéb állatra nem mérgező hatást. Célunk elérést, a befejezett kísérletek abszolút eredményességnek bizonyultak és emellett a **RATIMORS** patkányirtószer a mai naptól kezdve forgalomba hoztuk.
 A **RATIMORS** folyadék, amely a használati utasítás szerint használandó fel. Egy liter, amelynek tartalma egy liter anyagnak felel meg, ára 30.000.- korona. Megrendelhető a 7022

Veterinária Vegyészeti R.-T.-nál
 Budapest, IX. ker., Lényay-utca 18/b szám.

**20% többtermés és
 üszögmentes gabona**

csak a Höchst-i
 Farbwerke vorm. Meister Lucius & Brüning által gyártott

TILLANTIN

stimuláló vetőmagcsávázószerével érhető el.
 Csávázási idő 5-10 perc.

Száraz uton „Höchst“-féle
KUSPERIT

szárazpác.

Irodalmat, használati utasítást, megrendeléseket a magyarországi vezérképviselőt:

**Mezőgazdasági és Ipari Vegyszerek
 Kereskedelmi R.-T.**

Budapest, X., Hölg-utca 14. szám.
 Telefon: József 135-03 8113

Műgyetem közelében lakó uriaszony két főiskolai hallgatót vagy diákot **teljes ellátásra elfogad.**
 Különszoba, fürdőszoba, zongora, Gránitzné, Budapest, I., Northy Miklós-ut 44. 8128

**Még egyszer
 olyan jól izlik**

az Ön kávéja, ha Ön a tiszta, izles :: letes :: „Franck“ kávépötléket használja :: Ugyeljen bevásárlásainál ::

gyári védjegyünkre, a „kávédaráló“-ra!

A „CORMICK“

**petróleum-traktor
 bemutatászántást végez**

1925. augusztus 12-én

délelőtt 10 órakor, amelyen a gazdaközönséget szívesen látja

a **Kaszaházi Uradalom**
 (Zalaegerszeg mellett)

és a

Dénes B. Részvénytársaság
Budapest

mint a „CORMICK“-traktorok magyarországi vezérképviselőte

Kühne-féle Royal-Drill műtrágyaszórával egyesített kanalas sorvetőgép,
17-soros, 4^{1/2}" sortávval K 17,600.000

Hofherr-Schranz Prima-Drill műtrágyaszórával,
18-soros, 4" sortávval K 18,300.000

"Tornaó" szartépőgép, erőhajtásra,
13. sz., óránként 2000 kg. teljesítménnyel K 8,400.000

20. sz., óránként 4000 kg. teljesítménnyel K 13,000.000

Direkte a gyárból szállítva, vasútra adva ingyen-
csomagolásban, forgalmi adót nem számítok.

Gyors megrendelést kér!

Fenyő Béla műszaki nagykereskedés
Budapest, V., Csáky-utca 43. szám
Telefon: 121-64. 8133

Mangalica tenyészkatok

és 100 darab tenyészka, melyekből 50 db 2 éves,
hámas, májusban fiadeik, 50 db 1 éves. A nagy díjjal
és többszörösen első díjakkal kitüntetett tenyészetemből
eladók. Cím: **Csohaji József gazdasága, Csohaji**
Szabolcs megye, vasútállomás Tokaj. 7688

Gőzekeköteleket
szavatolt legmagasabb szakifal esztendővel
eredeti gyári áron azonnal szállítok 7254

Toepffer Róbert
Budapest, I., Mészly-s. 6. Telefon: József 85-03.

Uj tejüzem!
Vessünk tejet, tejterméket (évi kötésre is)
VITAMIN Tejipari Vállalat
Budapest, VIII., Kátváros-utca 23. szám.
Telefon: József 23-40. 8085

1000 holdas pestmegyei, vasútállomás mellett fekvő
mezőgazdaság részére szakképzett, megfelelő gyakorlat
lattal rendelkező, 35-45 éves

kezelő kerestetik

Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok az **Egyesült**
Cégléti Ipar-, Kereskedelmi és Népbank R.-T.
hoz, Cégléd, nyújtandók be. 8108

Gyérey Richárd tolnaozori
béruradalmának Növényne-
mesítő üzeme
ajánlja a gazdaközönség figyelmébe
koránérő, bőtermő, rozsdálló
államilag elismert

nemesített őszi buzáit

A 195., 650., 658-as számú fajták, amelyek **tiszavidéki magyar buzából** származnak, az ország legnagyobb részében az 1924. évi általános rossz termés mellett is **jó termést** adtak, **nem szorultak meg** és a Concordia, szegedi Back-malom, továbbá Budapest székesfővárosi Sütők Ipartestülete véleménye szerint **lisztjük kitűnő minőségű.** A „Köztelek” 1924. szeptember hó 14-iki számában az Orsz. Növénynevelő Intézet által közölt adatok szerint **84 kísérletben, 80 esetben kat. holdankint 2-500 kg. termést** adtak eredményeztek, extenzív viszonyok között is. A keresztezésekből származó **1016., 1019.** számú fajták **intenzív viszonyok** között a múlt évben is 1200-1400, ez évben pedig 2200 kg. termést is adtak. Ezek erős szármájúak, rozsdállósguk utóérhetetlen és a régi magyar buzánál is korábban beérnek.

A vetőmag ára Pinczehely vasútállomáson, vevő zsákjaiban feladva, **100 mázsánál nagyobb vételnél 25%, 10-100 q-ig 30%, 10 q-on aluli megrendelésnél 40%** felárat számítva a budapesti tőzsdén a megrendelés idején jegyzett fejméregyei 78 kg-os középárhoz.

Vevő kívánságára a szállításhoz új, vagy kölcsönzésekkel adunk és azokat a beszerzési áron számítjuk fel.

A vetőmag, amely **80-82 kg. ht.-súlyú** a megrendelés után **azonnal** szállítható. A megrendelés a

Tolnaozori Béruradalom Jóságfelügyelősege
címre **Tolna-Ozóra**
küldendő. A megrendelőskor kérjük közölni a termelési viszonyokat (talajfekvés, minőség, esetleg elővetemény és a vetés ideje) hogy annak megfelelő fajtákat küldhessünk. 8057

Gazdasági láncok

legolcsóbb napi áron
kaphatók:

HAIDEKHER SÁNDOR R.-T.
szedronyfenát-, kerítés-, vasbutor- és láncgyár
Budapest, VIII., Öllői-ut 48/5.
Főlk: Rudán, II., Fő-utca 59. szám. 7663
ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENYVEI

ZUPKA ANTAL
autókarosszéria- és
kocsi- és kocsigyár, Budapest,
VIII., Hős-utca 17. sz.
Telefon: J. 48-08.

Állandó raktár
új és használt kocsikban,
Kocsi- és kocsigyár,
javítás, fényezés,
újra való kárpitozást
átjuttatásos el-
vállalom. 7672

MODERN

Transzmisszió

tengelyt, gyűrűkandelláló, függő- és falcsapágyak,
szű- és kötélskorongokat, tengelykapcsolót szállítok

Abeles Emil transzmissziógyár
Budapest, V., Váci-ut 88. Telefon: 24-41 és 98-32
Sürgőselem: Barad 1543
Teljes készítmények tervezése és szerelése

SZERKEZET

Kész ablakok és ajtók

minden méretben, lakó- és munkahelyek részére, épít-
ésellő kivételben, **tehát nem olyan, mint a for-**
galomban lévő raktári készítmény, vasalva és
alapmunkálva, bármily mennyiségben **azonnal** kaphatók

HUFNAGL IMRE szőlő- és
gyárban
BUDAPEST, VI., KARTÁCS-UTCA 27. SZÁM
(A, B, C, J és F villamosokkal Nyugati pályaudvartól
500m távolságra) 7778 Telefon: 163-25
Rajzokat vonatkozó árrakkal felhívásra díjmentesen küld

Az adonypusztaszabolcsi bemutatón
élénk feltűnést keltettek
gyönyörű mély szántással, bámulatos önvezetéssel a
24 és 30 lóerejű
HART-PARR petróleumtraktorok

melyek a 300 méter hosszú barázdán kezelő
nélkül teljes biztonsággal haladtak végig.

Gazdák és szakkörök elismerőleg nyilatkoznak a HART-PARR-ról, melynek minden része azonnal
hozzáférhető, áttekinthető és könnyen kezelhető.

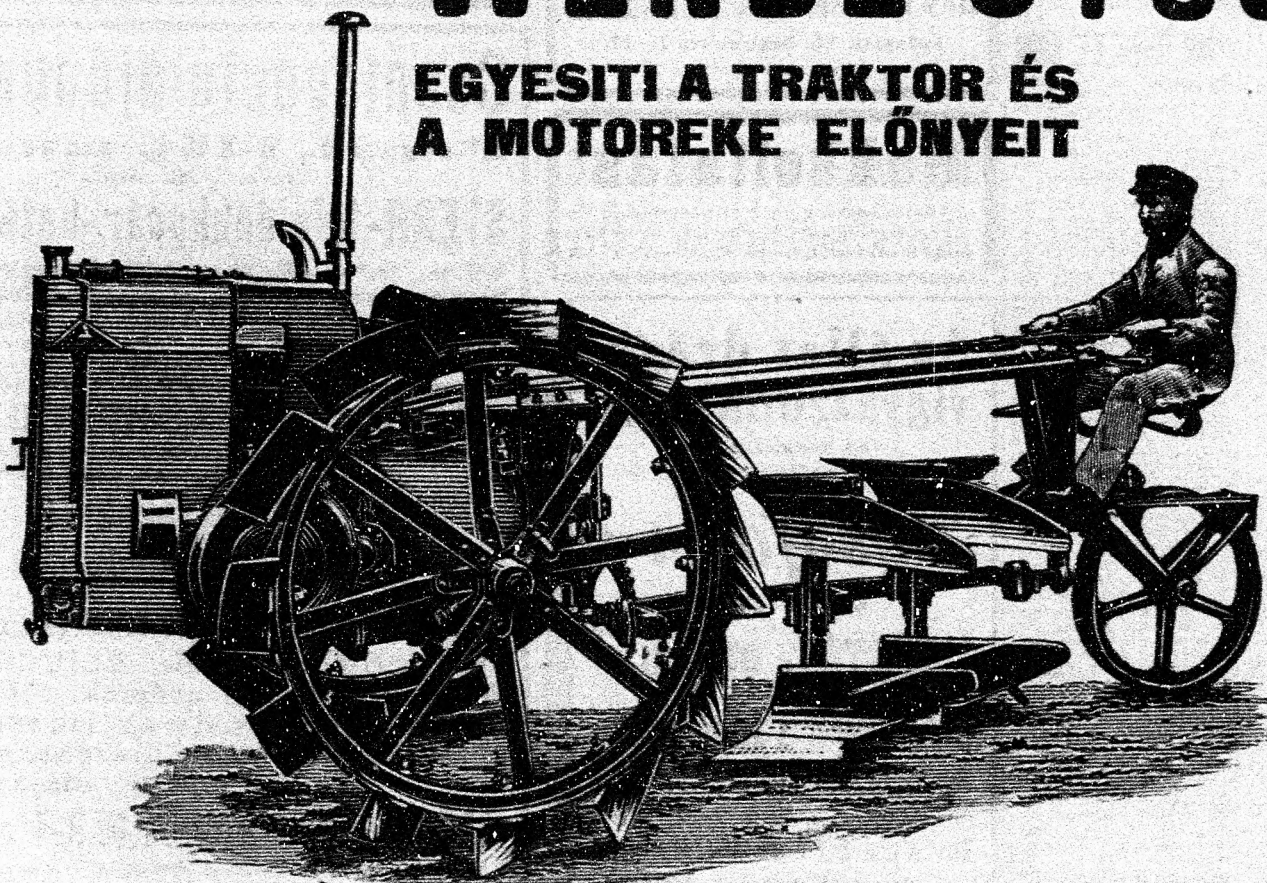
Fekvő hengerek!
Alacsony fordulatszám!
Agaskodás, felborulás ki van zárva.

Árajánlattal és ismertetéssel készséggel szolgál a vezérképviselőt:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80.

20—25 lóerős

WENDE STOCK

EGYESITI A TRAKTOR ÉS
A MOTOREKE ELŐNYEIT

5 vassal tarlót buktat. — Kultivál, vontat, csépel, arat.
Drótkötéssel 3000 kg. vonóerőt fejt ki.

Kétvasu váltvaforgató (brabanti) ekével
8—12" mély szántást végez. Nincsen üresjárás a
forgókon és nincsen összeszántott barázda.

Dombos és hegyes terepen pótolhatlan.

Szabálytalan alaku és kisméretű táblák megmunkálására is alkalmas.

A legrégebb és legnagyobb európai motor-
ekegyár biztosíték arra, hogy a gazda köny-
nyen javítható és ezáltal sok évig tartó: **tehát**
olcsó géphez jut.

A teljesen felszerelt gép ára:
145,000.000 korona.

Kedvező részletfizetés.

Felvilágosítással és ajánlattal szolgál a vezérképviselő:

Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.

Budapest, VI., Országbiró-utca 33. szám.

Telefon: 76—94, 133—86

Sürgőnycim: Diplings

A középirtok legalkalmasabb szántógépe az

Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet

Teljesítménye óránként 1 magyar hold. Rendkívül jutányos áron szállítja.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Nyugati fiók: Vilmos császár-ut 63. sz. Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. Keleti fiók: VIII., Baross-tér 9. sz.

LÓSZERSZÁM

igás, párja 1.500.000-tól, parádés 3.500.000 K-tól.

Gépszij minden méretben, varrószijak, kötőszijak, szirony, kumet lószerszámok, munkásbakancsok

180.000 koronától, mindenkor rakárton

Állati bőrt kikészít bér munkában (szőrmével is) esetleg megvesz

Gál Mihály és Társa bőrgyáros és szíjgyártó

Városi iroda és készletraktár: Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Operaház mögött) 7932
Telefon Interurbán 190-87

RENAULT

személy- és teherautomobilok

REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
TELEFON: 141-03, 148-77

Bőrbutor.

különböző méretű, a legújabb külföldi modellek. Ebédizsaszék. Góbelin-, bársony- és selyemfotelek.

Műipari kárpitosmunkák.

KENDI SÁNDOR
Budapest, IV., Korona-utca 1. sz. (IV., Váci-utca 18., sarokház) 8152

Cséplési mázsakönyvek vállalatunk nyomtatványosztályában szerkeszthetők be. "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Új rendszerű központi melegvízfűtés!

Családi házakhoz, villákhoz, irodákhoz. Beszerzése nem drágább mint a cserépkályhás! 500 köbméter lakott helyiséget fűthet óránként 3-4 kg. kokszal! Így üzeme rendkívül gazdaságos, olcsó, higiénikus és tiszta. **Bárhova könnyen beszerelhető!** Kérjen prospektust vagy nézze meg üzemből levő fűtéseinket.

A berendezést tervezi és építi:

Thiergärtner és Stöhr R.-T.
Budapest, I., Budafoki-ut 9/11.
egészségügyi és fűtési berendezések gyártása és felszerelése. 7546

Kocsik, gummikerekek, lószerszámok, gyerekek

az elemmentes kiváló minőségűekben, legolcsóbban beszerelhetők

Egyedüli elosztó hely:

Waltzner Rezső cég. Budapest, VII., Akadémia-utca 23 gyártelepén. 1906

KNUTH K.

MÉNTEK ÉS GYAMOS

Budapest, VII., Garay-utca 10.
Telefon: József 10-75

Vizvezetékek

7997

Központi fűtések Szárítóberendezések

KNUTH K.

Telefon: J. 52-72 és J. 61-68.

Krasznér József

Cementárúgyár R. T.
Beton-vasbeton padló és falburkolási vállalat.

CEMENTÜVEGHORDÓ ÉS VASBETONKÁD KÜLÖNLEGESEGEK.

Szab. BROWN-féle kéménytoldók és vasaló hevítőesővek

LADOS LAJOS
Takaréküzhegygár Rt.
BUDAPEST

Központi iroda és gyár: VIII., Bezerédy-utca 8. sz. Telefon: József 21-34

Városi üzlet és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irány-utca sark) Telefon: József 153-52

Mezőgazdák „Zuhataq” kutja

(serleges rendszer)

Sok ezer darab üzemből!

Kizárólag szállítja:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

Üveggel bélelt vasbetontartányok, cementüveghordók építése és szak-szerű gyors javítása. 8100

Vasbetonpinceépítés!

Mérnöki szemlék, tervezések, költségvetések.

Traktorokhoz szavatolt, legjobb speciális olajok:

Fordsonhoz	pr. kg.	20.500	K
Sobosság-váltóhoz	pr. kg.	15.000	K
Rába-traktorhoz	pr. kg.	21.000	K
Stock-motorekéhez	pr. kg.	20.000	K
Cormick-traktorhoz	pr. kg.	20.000	K
H-S-G-S-nyerszalajtraktorhoz	pr. kg.	19.000	K

Gőzgépekhez:

1a gépkenőolaj	pr. kg.	7.900	K
1a gőzhengerolaj	pr. kg.	9.500	K
1a belga sárga kocsikenőcs	kg.	4.750	K

összes olajok eredeti taralevonással, kocsikenőcs bruttó f. nettó sulyban, összes árak ingyenhordókban, Budapestben vasútra adva. Forgalmi adót nem számítok.

FENYŐ BELA műszaki nagykereskedése, Budapest, V., Csáky-u. 43.
Telefon: 121-64 8134

Pyroleumvilágítás

50%-kal olcsóbb mint bármely más világítósanyag, nem tűzveszélyes, nem füstöl, szagtalan.

Gazdasági épületek világítására kiválóan alkalmas

Próbaküldemény 35.000 korona utánvét mellett. 7919

Benzint, motorhajtó (nyers) gázolajat, pyroleumot, mindennemű gép-és hengerolajat, kocsikenőcsöt, gépszirt legjutányosabban szállít:

„METEOR” Világítási és Olajkereskedelmi R.-T.
Budapest, X. ker., Fertő-utca 9. szám, Czeglédi-ut sark.
Telefon: József 45-01, József 73-51.

"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvény-Társaság nyomása, Budapest, IX. Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Felolós nyomdavezető: Mészáros Vilmos

XX

15k 4

1 g be Egyéb

Az a biz
Mi nyom
Korlatot
Az Alföld
(indos)
A „Hatv
A buza p
Gazdaság
Az egri
Taylor r
(Kálm
Tillanti
(Bodn
Uj rend
Könyvis
A gazda
szemve
Termése
Fegyve
Szereke

Lapud
a keresi
gyorsan
leszállítá
állapítha
nek 20-
még így
paradies
értékene
csökkené
kezhét,
„méréske
ugyanan
dicsom t
hogy a v
mal csál
egyébké
A M.
tése foly
dijszabás
kiván s
keresked
bona, a
ciroksza
kozó, a
tett kivá
mal min
állapítási
menyi
vasutain
pótlék, a
mód stb.
hogy a
kel kelle
lezüllött
az ma á
teljesiten

S

Mai a